

Basilejské základní principy efektivního bankovního dohledu (v rozsahu Metodiky)

Basilejský výbor pro bankovní dohled vydal v roce 1997 Basilejské základní principy efektivního bankovního dohledu a v roce 1999 Metodiku základních principů (dále jen Metodika). Tyto dokumenty obsahují 25 principů, které jsou celosvětově odsouhlasené jako minimální standardy pro bankovní regulaci a dohled pokrývající širokou škálu aspektů jako jsou: pravomoci a cíle orgánu dohledu, povolené aktivity, licenční kritéria, souhlasy ke změně vlastnictví a k velkým akvizicím, kapitálová přiměřenost, řízení rizik, konsolidovaný dohled, řešení situace problémových bank, rozdělení úloh a odpovědností mezi domovským a hostitelským dohledem apod.

Na mezinárodní konferenci bankovních dohledů, která se konala v říjnu 2006, byla zástupci centrálních bank a agentur zabývajících se bankovním dohledem odsouhlasena revidovaná verze Basilejských základních principů efektivního bankovního dohledu a její Metodika.

Dokument přiložený níže obsahuje tuto revidovanou verzi Basilejských základních principů efektivního bankovního dohledu v rozsahu Metodiky.

Princip 1: Cíle, nezávislost, pravomoci, transparentnost a spolupráce

Efektivní systém bankovního dohledu musí mít jasné vymezení odpovědnosti a cílů pro každou jednotlivou instituci, která se zabývá dohledem nad bankami.¹ Každá taková instituce by měla mít operační nezávislost, transparentní postupy, důvěryhodné řízení a odpovídající zdroje a měla by být odpovědná za plnění svých povinností. Dalšími nezbytnými předpoklady jsou odpovídající právní rámec pro bankovní dohled, včetně ustanovení týkajících se povolování bank a výkonu dohledu nad nimi; pravomoci zabývat se dodržováním zákonů, jakož i bezpečností a stabilitou bankovního systému; a právní ochrana osob vykonávajících dohled. Měly by existovat i dohody upravující výměnu informací mezi orgány dohledu a ochranu důvěrnosti takových informací.

Poznámka: Základní princip (ZP)1 je rozdělen na šest částí. Tři tyto části se v Základních principech nikde jinde neopakují. Avšak dvě části (3 a 4) jsou podrobněji rozebrány v jednom nebo v několika následujících ZP. Vzhledem k tomu, že kritéria pro tyto dvě části budou uvedena jinde, uvádí tato kapitola pouze nejdůležitější a klíčová kritéria. Části 6 se zabývají ZP 18, 24 a 25.

Princip 1(1): Odpovědnosti a cíle

Efektivní systém bankovního dohledu musí mít jasné vymezení odpovědností a cílů pro každou jednotlivou instituci, která se zabývá dohledem nad bankami.

Základní kritéria

1. Musí existovat zákony upravující bankovníctví a činnost orgánu (každého z orgánů), který se zabývá bankovním dohledem. Odpovědnosti a cíle každého z těchto orgánů musí být jasné definovány a zveřejněny.
2. Zákony a doplňující předpisy musí poskytovat systém minimálních obezřetnostních standardů, které banky musí splňovat.
3. Bankovní zákony a předpisy se aktualizují podle potřeby tak, aby byly stále efektivní a odpovídaly změnám v odvětví a v regulačních postupech.
4. Orgán dohledu ověřuje, zda informace o finanční síle a výkonnosti odvětví, které náleží do jeho jurisdikce, jsou veřejně přístupné.

Dodatečné kritérium

1. Při vytváření plánů dohledu a při rozdělování prostředků musí orgán dohledu brát v úvahu rizika, která představují jednotlivé banky a bankovní skupiny, a dostupnost různých přístupů ke mírnění těchto rizik.²

¹ Taková instituce se v celém následujícím textu nazývá „orgán dohledu“ s výjimkou případů, kdy se pro vysvětlení použil delší název „orgán bankovního dohledu“.

² Od roku 1997 kdy byly zavedeny základní principy přijaly některé orgány dohledu koncepci dohledu založenou na hodnocení rizik. Protože však neexistuje mezinárodní konsensus o této koncepci, Základní principy tuto koncepci nedefinují ani nepožadují, aby ji orgány bankovního dohledu přijaly. Nicméně, revize Základních principů

Princip 1(2): Nezávislost, zodpovědnost a transparentnost

Každá taková instituce by měla mít operační nezávislost, transparentní postupy, důvěryhodné řízení a odpovídající zdroje, a měla by být odpovědná za plnění svých povinností.

Základní kritéria

1. Operační nezávislost, odpovědnost a struktura řízení každého orgánu dohledu jsou stanoveny zákonem a zveřejněny. V praxi neexistuje žádný doklad o snaze vlády nebo bank ovlivnit operační nezávislost orgánu dohledu anebo jeho schopnosti získávat a alokovat zdroje, které potřebuje k výkonu svého mandátu. Vedoucí pracovník (pracovníci) orgánu dohledu mohou být odvoláni z funkce v průběhu funkčního období pouze z důvodů, které stanoví zákon. Důvod(y) pro odvolání by měl(y) být zveřejněn(y).
2. Orgán dohledu publikuje své cíle a prostřednictvím transparentního rámce odpovídá za plnění svých povinností, které se vztahují k těmto cílům.³
3. Důvěryhodnost orgánu bankovní dohledu a jeho zaměstnanců je založena na jejich profesionalitě a bezúhonnosti.
4. Orgán dohledu je financován způsobem, který nepodrývá jeho autonomii nebo nezávislost a umožňuje mu provádět efektivní kontrolu a dohled. To zahrnuje:
 - rozpočet, který pokryje náklady na zaměstnance v dostatečném počtu a s kvalifikací, která odpovídá velikosti a složitosti dohlížených institucí;
 - platovou stupnici, která umožní získat a udržet kvalifikované zaměstnance;
 - možnost najímat externí odborníky, kteří mají potřebnou kvalifikaci, jsou nezávislí a podléhají nezbytným omezením pokud jde o důvěrnost informací, aby mohli plnit úkoly v oblasti dohledu;
 - rozpočet na vzdělávání a program umožňující pravidelné vzdělávání zaměstnanců;
 - rozpočet na výpočetní techniku a další vybavení umožňující zaměstnancům vykonávat dohled nad bankovním sektorem a hodnotit jednotlivé banky a bankovní skupiny; a
 - rozpočet na cestovní výlohy umožňující náležitě dohlídky na místě.

Dodatečné kritérium

1. Vedoucí pracovník (pracovníci) orgánu dohledu je (jsou) jmenován(i) na minimální stanovené funkční období.

provedená v roce 2006 uznává šířící se praxi plánování výkonu dohledu a alokace zdrojů orgánu dohledu s přihlédnutím k rizikům, která představují jednotlivé banky a bankovní skupiny.

³ Viz ZP 1 (1), ZK 1.

Princip 1(3): Právní rámec

Nezbytný je i odpovídající právní rámec bankovního dohledu, včetně ustanovení týkajících se povolování bankovních institucí a výkonu dohledu nad nimi.⁴

Základní kritéria

1. Zákon stanoví orgán (orgány) odpovědný (odpovědné) za udělování a odnímání bankovních licencí.
2. Zákon zmocňuje orgán dohledu k tomu, aby stanovil obezřetnostní pravidla (aniž by se měnily zákony). Bankovní dohled veřejně a včas konzultuje navrhované změny (podle potřeby).
3. Zákon nebo předpisy zmocňují orgán dohledu k tomu, aby získával od bank a bankovních skupin informace ve formě a periodicitě, jakou považuje za nezbytnou.

Princip 1(4): Zákonné kompetence

Nezbytný je i odpovídající právní rámec pro činnost bankovního dohledu, včetně pravomoci zabývat se dodržováním zákonů, jakož i bezpečností a stabilitou bankovního systému.⁵

Základní kritéria

1. Zákon a předpisy umožňují orgánu dohledu zabývat se dodržováním zákonů a bezpečností a stabilitou bank, které podléhají jeho dohledu. Zákon a předpisy dovolují bankovnímu dohledu aplikovat při ochraně bezpečnosti a stability bank v jeho jurisdikci kvalitativní úsudky.
2. Orgán dohledu má snadný přístup k představenstvu, vrcholovému vedení, zaměstnancům a k dokumentaci banky tak, aby mohl kontrolovat dodržování interních předpisů a limitů, jakož i externích zákonů a předpisů.
3. Jestliže podle názoru orgánu dohledu banka nedodrжуje zákony nebo předpisy, nebo používá, nebo pravděpodobně používá, nebezpečné nebo nezdravé praktiky, má orgán dohledu pravomoc:
 - zjednat (a/nebo požadovat, aby banka zjednala) okamžitě nápravu; a
 - uložit různé druhy sankcí (včetně odebrání bankovní licence).

⁴ Tato složka Principu č. 1 je rozvedena v následujících principech.

⁵ Tato složka Principu č. 1 je rozvedena v principu č.23, který se zabývá pravomocemi orgánů dohledu v oblasti nápravných opatření.

Princip 1(5): Právní ochrana

Nezbytný je i odpovídající právní rámec pro bankovní dohled, včetně právní ochrany osob vykonávajících bankovní dohled.

Základní kritéria

1. Zákon poskytuje ochranu orgánu dohledu a jeho zaměstnancům v soudních řízeních týkajících se jednání nebo opomenutí, která byla učiněna v dobré víře při plnění povinností.
2. Orgán dohledu a jeho zaměstnanci jsou přiměřeně chráněni proti nákladům na obhajobu svého jednání a/nebo opomenutí, která byla učiněna v dobré víře při plnění povinností.

Princip 1(6): Spolupráce

Měly by existovat i dohody upravující výměnu informací mezi orgány dohledu a ochranu důvěrnosti takových informací.⁶

Základní kritéria

1. Existuje formální nebo neformální systém spolupráce a výměny informací mezi všemi domácími institucemi odpovědnými za stabilitu finančního systému, a existuje důkaz o tom, že tento systém v případě potřeby funguje v praxi.
2. Existuje formální nebo neformální systém spolupráce a výměny informací se zahraničními orgány, které provádějí dohled nad bankami a bankovními skupinami, jež jsou důležité z hlediska domovského nebo hostitelského orgánu dohledu, a existuje doklad o tom, že tento systém v případě potřeby funguje v praxi.
3. Orgán dohledu může poskytnout důvěrné informace jinému domácímu nebo zahraničnímu orgánu dohledu. Orgán dohledu musí učinit přiměřené kroky k tomu, aby zajistil, že veškeré důvěrné informace sdělené jinému orgánu dohledu budou použity pouze pro účely dohledu a že strana, která je obdržela, s nimi bude jako s důvěrnými nakládat. Orgán dohledu, který obdržel důvěrné informace od jiného orgánu dohledu, musí rovněž učinit přiměřené kroky k tomu, aby zajistil, že důvěrné informace budou použity pouze pro účely dohledu a bude s nimi jako s důvěrnými nakládáno.
4. Orgán dohledu může odmítnout jakoukoliv žádost (jinou než na základě soudního příkazu nebo mandátu zákonodárského orgánu) o důvěrné informace, které má k dispozici.

⁶ Tato složka Principu č. 1 je dále rozvinuta v principech, jež se zabývají zneužíváním finančních služeb (18), dohledem na konsolidovaném základě (24) a vztahy mezi domovským a hostitelským orgánem dohledu (25).

Princip 2: Přípustné činnosti

Přípustné činnosti institucí, které obdržely bankovní licenci a podléhají bankovnímu dohledu, musí být jasně definovány a užití slova "banka" v názvech společností by mělo být v maximální možné míře chráněno.

Základní kritéria

1. Pojem „banka“ je jasně definován v zákonech nebo předpisech.
2. Přípustné činnosti institucí, které obdržely bankovní licenci a podléhají bankovnímu dohledu, musí být jasně definovány buď orgány dohledu nebo v zákonech a předpisech.
3. Použití slova „banka“ a jakýchkoliv jeho odvozenin, jako např. „bankovní“ v názvech je omezeno na instituce, které obdržely bankovní licenci a podléhají bankovnímu dohledu, ve všech případech, kdy by jejich použití mohlo být pro širokou veřejnost zavádějící.
4. Přijímání vkladů od veřejnosti je v zásadě ⁷ vyhrazeno institucím, které obdržely bankovní licenci (povolení působit jako banka) a podléhají bankovnímu dohledu.
5. Orgán dohledu nebo orgán vydávající bankovní licenci (povolovací orgán) zveřejňuje a pravidelně aktualizuje seznam bank a poboček zahraničních bank, které obdržely licenci a náleží do jeho jurisdikce.

⁷ Pojem „v zásadě“ říká, že v některých zemích mohou existovat nebankovní finanční instituce, které mohou být regulovány jinak než banky, ale přitom přijímají vklady a poskytují úvěry, to vše ovšem za předpokladu, že tyto instituce v úhrnu nemají významný podíl na vkladech ve finančním systému. Zmíněné instituce musí podléhat určité regulaci, jež odpovídá typu a rozměru operací, které provádějí.

Princip 3: Kritéria pro udělení licence

Orgán vydávající bankovní licenci (povolovací orgán) musí mít pravomoc stanovit kritéria a odmítat žádosti o založení banky, které nesplňují stanovené standardy. Součástí licenčního řízení by mělo být minimálně posouzení vlastnické struktury a řízení banky a širší bankovní skupiny včetně odborné způsobilosti a důvěryhodnosti členů představenstva a vrcholového vedení banky, strategického a operačního plánu banky, systému vnitřní kontroly a řízení rizik a předpokládané finanční situace banky včetně kapitálové vybavenosti. Pokud navrhovaným vlastníkem nebo mateřskou organizací je zahraniční banka, měl by být požadován předchozí souhlas jejího domovského orgánu dohledu.

Základní kritéria

1. Povolovacím orgánem může být orgán dohledu nebo jiná kompetentní instituce. V případě, že povolovací orgán není totožný s orgánem dohledu, má právě zmíněný orgán právo na to, aby u každé jednotlivé žádosti bylo bráno v úvahu jeho stanovisko. Navíc, povolovací orgán poskytne orgánu bankovního dohledu veškeré informace, které by mohly být důležité pro výkon dohledu nad institucí, které je povolení udělováno.
2. Povolovací orgán má pravomoc stanovit kritéria pro licencování bank. Tato kritéria mohou vycházet z kritérií stanovených zákonem nebo předpisy.
3. Kritéria pro vydání licence jsou konzistentní s kritérii aplikovanými při výkonu bankovního dohledu. .
4. Jestliže nejsou splněna kritéria nebo jestliže jsou poskytnuté informace nedostatečné, je povolovací orgán oprávněn žádost o licenci odmítnout.
5. Povolovací orgán zjišťuje, zda navrhovaná právní, řídicí, operační a vlastnická struktura banky a širší bankovní skupiny nebude na překážku efektivnímu dohledu jak na individuálním tak i na konsolidovaném základě.⁸
6. Povolovací orgán zjišťuje a posuzuje vhodnost hlavních akcionářů, včetně skutečných vlastníků a dalších osob, které mohou mít významný vliv. Tento orgán rovněž posuzuje transparentnost vlastnické struktury a zdroje základního kapitálu.
7. Pro všechny banky je stanovena minimální výše základního kapitálu.
8. Povolovací orgán v licenčním řízení hodnotí navrhované členy představenstva a vrcholového vedení z hlediska jejich odborné způsobilosti a důvěryhodnosti i z hlediska možného střetu zájmů. Kritéria odborné způsobilosti a důvěryhodnosti zahrnují: (i) znalosti a zkušenosti v oblasti relevantních finančních operací, jež odpovídají zamýšleným činnostem banky; a (ii) absenci záznamu o trestné činnosti nebo negativním hodnocení regulátora, které by osobu

⁸ To znamená, že banky nevyvíjející žádnou činnost (shall banks) nesmí obdržet licenci.

činilo nezpůsobilou pro to, aby zastávala významnou pozici v bance.⁹

9. Povolovací orgán posuzuje navrhované strategické a operační plány banky. To znamená, že také zjišťuje, zda v bance existuje odpovídající systém správy a řízení (corporate governance), řízení rizik a vnitřní kontroly, včetně postupů zaměřených na odhalování a předcházení trestné činnosti, jakož i dohled nad funkcemi, které by měly být svěřeny jiným subjektům formou outsourcingu. Operační struktura musí odrážet rozsah a stupeň sofistikovanosti navrhovaných činností banky.¹⁰
10. Povolovací orgán posuzuje *pro forma* finanční výkazy a projekce navrhované banky. To zahrnuje zejména hodnocení toho, zda finanční síla stačí k zajištění navrhovaných strategických plánů a hodnocení finančních informací o hlavních akcionářích banky.
11. V případě zahraničních bank, které zakládají pobočku nebo dceřinou společnost, potvrzuje hostitelský orgán dohledu před vydáním licence skutečnost, že od domovského orgánu dohledu obdržel prohlášení o tom, že nemá námitek (prohlášení o absenci námitek). Pro účely licenčního řízení, jakož i dohledu nad přeshraničními bankovními aktivitami ve své zemi, hostitelský orgán dohledu posuzuje to, zda domovský dohled provádí globální konsolidovaný dohled.
12. Jestliže povolovací orgán nebo orgán dohledu zjistí, že licence byla udělena na základě nepravdivých údajů, může být licence odňata.
13. Představenstvo jako kolektivní orgán musí být dobře obeznámeno s každým druhem aktivit, jimž se hodlá banka věnovat a s riziky, která jsou s tím spojena.

Dodatečná kritéria

1. Posouzení žádosti zahrnuje i posouzení schopnosti akcionářů poskytnout v případě potřeby dodatečnou finanční podporu.
2. Povolovací orgán nebo orgán dohledu musí mít zásady a postupy ke sledování toho, jak se vyvíjí nové banky při plnění svých obchodních a strategických cílů a ke zjištění toho, zda jsou plněny požadavky dohledu stanovené při schvalování licence.

⁹ Viz ZP 17, ZK 4.

¹⁰ Viz ZP 18.

Princip 4: Převod významných majetkových podílů

Orgán dohledu má právo přezkoumat a odmítnout jakýkoliv návrh na převod významných majetkových podílů nebo kontrolního vlivu držených přímo nebo nepřímo v existujících bankách na jiné osoby.

(Referenční dokument: *Parallel-owned banking structures*, January 2003; a *Shell banks and booking offices*, January 2003.)

Základní kritéria

1. Zákony nebo předpisy obsahují jasné definice pojmů „významný“ majetkový podíl a „kontrolní vliv“.
2. Musí být stanoven požadavek na získání souhlasu orgánu dohledu nebo na okamžité oznámení navrhovaných změn, které by mohly vést ke změně vlastnictví, včetně skutečného vlastnictví (beneficial ownership/), nebo ke změně výkonu hlasovacích práv v důsledku překročení stanovených limitů nebo v důsledku změny kontrolního vlivu.
3. Orgán dohledu má pravomoc odmítnout jakýkoliv návrh na změnu významného majetkového podílu, včetně skutečného vlastnictví, nebo kontrolního podílu, nebo zabránit výkonu hlasovacích práv v souvislosti s těmito investicemi, pokud nesplňují kritéria srovnatelná s kritérii aplikovanými při schvalování nových bank.
4. Orgán dohledu obdrží od bank, prostřednictvím pravidelných hlášení nebo při dohlídkách na místě, jména a podíly všech významných akcionářů nebo osob, které mají kontrolní vliv, včetně identity skutečných vlastníků, pověřených akcionářů, uschovatelů nebo osob, které využívají různé jiné nástroje, jimiž lze zakrýt skutečného vlastníka.
5. Orgán dohledu má pravomoc podniknout příslušné kroky, aby změnil, zamezil nebo se jinak vypořádal se změnou vlivu, ke které došlo bez požadovaného oznámení nebo schválení orgánem dohledu.

Dodatečné kritérium

1. Zákony nebo předpisy stanoví, nebo orgán dohledu zajistí, že banky ho musí informovat, jakmile zjistí jakékoliv důležité informace, které by mohly negativně ovlivnit vhodnost významného akcionáře.

Princip 5: Významné akvizice

Orgán dohledu má z hlediska plnění stanovených kritérií pravomoc přezkoumat významné akvizice nebo investice realizované bankou včetně zřízení zahraničních aktivit, a ověřuje, zda majetkové propojení s podniky nebo podnikovými strukturami nevystavuje banku nepřiměřeným rizikům a nebrání efektivnímu dohledu.

Základní kritéria

1. Zákony nebo předpisy jasně definují, které typy a objemy (absolutní a/nebo ve vztahu ke kapitálu banky) akvizic a investic vyžadují předchozí schválení orgánem dohledu .
2. Zákony nebo předpisy stanoví kritéria, na jejichž základě se posuzují jednotlivé návrhy.
3. V souladu s licenčními požadavky je jedním z objektivních kritérií aplikovaných orgánem dohledu požadavek, aby nové akvizice a investice nevystavovaly banku nepřiměřeným rizikům a nebránily efektivnímu dohledu. Orgán dohledu může zakázat bankám velké akvizice/investice (včetně založení zahraničních poboček nebo dceřiných společností) v zemích, jejichž zákony nebo další předpisy upravující povinnost mlčenlivosti zakazují toky informací, které jsou považovány za nezbytné pro odpovídající konsolidovaný dohled.
4. Orgán dohledu zjišťuje, zda banka má od samého počátku odpovídající finanční a organizační zdroje k realizaci akvizice/investice.
5. Zákony nebo předpisy jasně definují, v kterých případech postačuje až následné oznámení po realizaci akvizice nebo investice. Tyto případy by se měly týkat především aktivit, které jsou úzce spojeny s bankovníctvím, a investic, které jsou v poměru ke kapitálu banky relativně malé.
6. Orgán dohledu si musí být vědom rizik, která nebankovní aktivity mohou představovat pro bankovní skupinu, a disponovat prostředky, jež mu umožňují podniknout kroky ke zmírnění těchto rizik.

Dodatečné kritérium

1. Když banka hodlá získat významný podíl ve finanční instituci v jiné zemi, měl by orgán dohledu vzít do úvahy kvalitu dohledu v této zemi i svou vlastní schopnost vykonávat dohled na konsolidovaném základě.

Princip 6: Kapitálová přiměřenost

Orgány dohledu musí stanovit obezřetné a odpovídající požadavky na minimální kapitálové vybavení bank, jež zohlední rizika, do nichž banky vstupují, a musí definovat jednotlivé složky kapitálu s přihlédnutím k jeho schopnosti absorbovat ztráty. Přinejmenším pro mezinárodně činné banky nesmějí být tyto požadavky nižší než ty, které v daném konkrétním případě nastoluje požadavek podle relevantní Basilejské dohody o minimálních požadavcích na kapitál bank.¹¹

(Referenční dokumenty: *International convergence of capital measurement and capital standards*, July 1988; a *International convergence of capital measurement and capital standards: a revised framework*, June 2004.)

Základní kritéria

1. Zákony a předpisy požadují, aby banky počítaly a důsledně dodržovaly minimální kapitálovou přiměřenost. Zákony, předpisy nebo orgán dohledu definují jednotlivé složky kapitálu s důrazem na ty složky kapitálu, které mají schopnost absorbovat ztráty.
2. Přinejmenším pro mezinárodně činné banky nejsou definice kapitálu, metoda výpočtu a minimální požadovaná úroveň nižší než to, co stanoví požadavek v relevantní Basilejské dohodě o požadavcích na minimální kapitál bank.
3. Orgán dohledu má pravomoc zavést specifické požadavky a/nebo limity k veškerým významným rizikovým expozicím. .
4. Požadovaná kapitálová přiměřenost odráží rizikový profil jednotlivých bank. Zahrnuta jsou jak rozvahová, tak i podrozvahová rizika.
5. Kapitálové požadavky berou v úvahu podmínky, ve kterých bankovní sektor působí. Zákony a předpisy v určité jurisdikci mohou tedy stanovit vyšší standardy kapitálové přiměřenosti než relevantní Basilejská dohoda o požadavcích na minimální kapitál bank.
6. Zákony a předpisy jasně zmocňují orgán dohledu k přijetí opatření, pokud kapitálová přiměřenost banky klesne pod požadovanou minimální úroveň.
7. V případě, že orgán dohledu povolí bankám používat interní hodnocení rizik jako vstupy do výpočtu regulatorního kapitálu, musí taková hodnocení splňovat přísné kvalifikační standardy a musí být schválena orgánem dohledu. Pokud banky přestanou průběžně plnit tyto kvalifikační standardy, může orgán dohledu svůj souhlas s interním hodnocením zrušit.

Dodatečná kritéria

¹¹ Basilejská dohoda o minimálních požadavcích na kapitál bank byla zformulována pro mezinárodně činné banky, jež musí kalkulovat a aplikovat ukazatel kapitálové přiměřenosti na konsolidovaném základě včetně dceřiných společností, jež podnikají v bankovníctví a ve finančních službách. Jurisdikce, které přijaly nový koncept kapitálové přiměřenosti by měly tyto ukazatele aplikovat na všechny mezinárodně činné banky a jejich holdingové společnosti a to na plně konsolidovaném základě, navíc, orgány dohledu musí ověřit, že banky jsou přiměřeně kapitalizovány i na individuálním základě.

1. Pro banky, které nejsou mezinárodně činné, jsou definice kapitálu, metoda výpočtu a požadovaná výše kapitálu víceméně konzistentní se zásadami, které relevantní Basilejská dohoda o minimálních požadavcích na kapitál bank. uplatňuje pro mezinárodně činné banky.
2. Pro banky, které nesou mezinárodně činné, a jejich holdingové společnosti, se kapitálová přiměřenost vypočítává a aplikuje způsobem, který je celkově konzistentní s relevantní Basilejskou dohodou o minimálních požadavcích na kapitál bank, jak je uvedeno v poznámce pod čarou k tomuto Principu.
3. Orgán dohledu má pravomoc požadovat, aby banky přistupovaly k řízení kapitálu z perspektivy budoucího vývoje a aby při stanovení výše kapitálu zohlednily možné budoucí události nebo změny v tržních podmínkách, které by mohly mít negativní vliv.
4. Orgán dohledu vyžaduje odpovídající rozložení kapitálu v rámci různých subjektů bankovní skupiny podle alokace rizik.
5. Orgán dohledu může požadovat, aby každá banka nebo bankovní skupina udržovala kapitál vyšší než je minimální požadavek, tak aby se zajistilo, že jednotlivé banky nebo bankovní skupiny operují s odpovídající výší kapitálu.

Princip 7: Proces řízení rizik

Orgány dohledu se musí ujistit, že banky a bankovní skupiny uplatňují komplexní postupy řízení rizik (včetně dohledu ze strany představenstva¹² a vrcholového vedení) s cílem zjistit, zhodnotit, sledovat a řídit nebo snížit¹³ všechna významná rizika a posoudit celkovou kapitálovou přiměřenost bank a bankovních skupin ve vztahu k jejich rizikovému profilu. Tyto postupy musí odpovídat velikosti a složitosti dané instituce.¹⁴

(Referenční dokument: *Enhancing corporate governance for banking organisations*, February 2006)

Základní kritéria

1. V jednotlivých bankách a bankovních skupinách musí existovat komplexní strategie a postupy pro řízení rizik, jež umožňují zjistit, zhodnotit, sledovat a řídit nebo snížit velká rizika. Orgán dohledu stanoví, že tyto postupy musí odpovídat rozsahu a povaze činnosti banky a bankovní skupiny a že musí být pravidelně upravovány v souladu s měnícím se rizikovým profilem banky nebo bankovní skupiny a vývojem na zahraničních trzích. Jestliže orgán dohledu zjistí, že postupy řízení rizik nejsou adekvátní, má pravomoc požadovat, aby je banka nebo bankovní skupina posílila.
2. Orgán dohledu ověřuje, zda banky a bankovní skupiny mají odpovídající strategii pro řízení rizik, která byla schválena představenstvem. Orgán dohledu rovněž ověřuje, zda představenstvo zajišťuje, aby byly vytvořeny strategie a postupy pro přijetí rizik, zda jsou stanoveny příslušné limity, a zda vrcholové vedení činí v souladu se schválenou strategií nezbytné kroky k sledování a řízení všech významných rizik.
3. Orgán dohledu zjišťuje, zda strategie, zásady, postupy a limity řízení rizik jsou řádně zdokumentovány, ověřovány a aktualizovány, zda se o nich informuje v rámci banky a bankovní skupiny a zda jsou dodržovány v praxi. Orgán dohledu zjišťuje, zda výjimkám z těchto zásad, postupů a limitů a jejich schvalování věnuje příslušná úroveň vedení, a v případě nutnosti představenstvo, okamžitou pozornost.
4. Orgán dohledu zjišťuje, zda vrcholové vedení a představenstvo zná povahu a úroveň rizika, které banka přijímá, i to, jaký je vztah mezi tímto rizikem a adekvátní výši kapitálu. Orgán dohledu rovněž stanoví, že vrcholové vedení má zajistit, aby strategie a postupy řízení rizik

¹² Basilejské Základní principy se vztahují na strukturu řízení tvořenou představenstvem a vrcholovým vedením. Výbor si je vědom toho, že v legislativě a regulačním rámci, které upravují funkce představenstva a vrcholového vedení bank, existují mezi jednotlivými zeměmi značné rozdíly. V některých zemích hlavní, ne-li jediný úkol představenstva spočívá v dozoru nad výkonným orgánem (vrcholové vedení, generální ředitelství) tak, aby posledně jmenovaný orgán plnil své úkoly. Z tohoto důvodu se takový dozorový orgán v některých případech nazývá dozorcí rada. To znamená, že dozorcí rada nemá výkonné pravomoci. Naopak v jiných zemích má představenstvo širší kompetence, protože stanovuje všeobecný rámec pro vedení banky. Vzhledem k těmto rozdílům se v tomto materiálu pojmy „představenstvo“ a „vrcholové vedení“ nepoužívají k vymezení právních struktur ale k tomu, aby se popsaly dva rozhodovací procesy v nějaké bance.

¹³ Referenční dokumenty vysvětlují, že přesná povaha požadavků se může do jisté míry lišit podle různých typů rizik (viz Základní principy 7 až 16).

¹⁴ Nutno zdůraznit, že i když v tomto a v dalších základních principech se po orgánu dohledu žádá, aby potvrdil, že banka má systém a postupy řízení rizik, které splňují určité požadavky, zodpovědnost za zajištění toho, aby tyto požadavky byly splněny, nese představenstvo a vrcholové vedení banky.

odpovídaly rizikovému profilu banky a obchodnímu plánu a aby byly efektivně aplikovány. To zahrnuje požadavek, aby vrcholové vedení pravidelně ověřovalo informace o řízení rizik, které obdrží, a znalo jejich implikace (a omezení). Tentýž požadavek platí i pro představenstvo ve vztahu k informacím o řízení rizik, které jsou mu předkládány ve formátu vhodném pro jím vykonávaný dohled.

5. Orgán dohledu stanoví, že banky mají mít vnitřní proces pro hodnocení celkové kapitálové přiměřenosti ve vztahu k jejich rizikovému profilu, a ověřuje a posuzuje interní hodnocení a strategii pro kapitálovou přiměřenost banky. Povaha specifické metodologie používané pro toto hodnocení bude záviset na velikosti, složitosti a obchodní strategii banky. Banky s jednodušší strukturou si mohou zvolit kvalitativnější přístup k plánování kapitálu.
6. Pokud banky a bankovní skupiny používají k měření jednotlivých složek rizika modely, orgán dohledu zjišťuje, zda banky provádějí periodickou a nezávislou validaci a testování modelů a systémů.
7. Orgán dohledu stanoví, že banky a bankovní skupiny mají mít odpovídající informační systémy pro měření, hodnocení a vykazování velikosti, skladby a kvality expozic. Musí se ujistit, že hlášení jsou představenstvu nebo vrcholovému vedení poskytována včas a že odrážejí rizikový profil banky a její potřeby kapitálu.
8. Orgán dohledu stanoví, že banky mají mít strategii a postupy k tomu, aby zajistily, že nové produkty a zásadní projekty v oblasti řízení rizik jsou schváleny představenstvem nebo jeho zvláštní výborem.
9. Orgán dohledu stanoví, že banky a bankovní skupiny mají mít útvary pro hodnocení, sledování a řízení nebo snižování rizika s povinnostmi jasně oddělenými od útvarů, jež jménem banky přijímají rizika, přičemž hlášení prvně jmenovaných útvarů jsou předkládána přímo vrcholovému vedení a představenstvu.
10. Orgán dohledu vydává standardy týkající se zejména úvěrového rizika, tržního rizika, rizika likvidity, úrokového rizika v bankovním portfoliu a operačního rizika.

Dodatečná kritéria

1. Orgán dohledu požaduje, aby velké banky se složitou strukturou měly specializovaný útvar (útvary) odpovědný (odpovědné) za hodnocení, sledování a řízení nebo snižování významných rizik. Orgán dohledu dohled ověřuje, zda je tento útvar (útvary) pravidelně kontrolován vnitřním auditem.
2. Orgán dohledu požaduje, aby banky prováděly rigorózní stresové testování s výhledem do budoucna, jež by identifikovalo možné události nebo změny tržních podmínek, jež by mohly mít negativní vliv na banku.
3. Orgán dohledu požaduje, aby banky a bankovní skupiny měly odpovídající strategii a postupy pro hodnocení jiných významných rizik, než jsou ta, jimiž se explicitně zabývají následující základní principy, jako je např. reputační a strategické riziko.

Princip 8: Úvěrové riziko

Orgány dohledu si musí být jisty, že banky mají zaveden systém řízení úvěrového rizika, jenž zohledňuje rizikový profil instituce a zahrnuje obezřetnou strategii a postupy pro zjišťování, měření, sledování a řízení úvěrového rizika (včetně rizika protistrany). Tento systém by měl zahrnovat poskytování úvěrů a investování, hodnocení kvality zmíněných úvěrů a investic i operativní řízení úvěrových a investičních portfolií.¹⁵

(Referenční dokumenty: *Principles for the management of credit risk*, September 2000 and *Sound credit risk assessment and valuation for loans*, June 2006.)

Základní kritéria

1. Orgán dohledu stanoví, a pravidelně ověřuje, že představenstvo banky schvaluje a pravidelně kontroluje strategii řízení úvěrového rizika i zásady a postupy důležité pro přijímání¹⁶, určování, měření, řízení a srozumitelné vykazování úvěrového rizika (včetně rizika protistrany). Orgán dohledu také stanoví, a pravidelně ověřuje to, že vrcholové vedení realizuje strategii úvěrového rizika schválenou představenstvem a že rozvíjí shora uvedenou politiku a postupy.
2. Orgán dohledu stanoví a pravidelně ověřuje, že takové zásady a postupy mají vytvářet příslušné a řádně řízené prostředí úvěrového rizika, včetně:
 - dobře dokumentované strategie a zdravých zásad a postupů pro přijímání úvěrového rizika;
 - správně stanovených kritérií, zásad a postupů pro schvalování nových angažovaností, jakož i pro obnovování a refinancování stávajících angažovaností i určení náležitého schvalovacího orgánu pro rozměr složitost angažovaností;
 - efektivních zásad a postupů pro správu úvěrů, včetně soustavné analýzy schopnosti a ochoty dlužníka splatit dluh podle stanovených podmínek a termínů, sledování dokumentace, právních smluv, smluvních požadavků a kolaterálu, a systému klasifikace, který je konzistentní s charakterem, velikostí a komplexností bankovních aktivit, nebo alespoň se systémem hodnocení aktiv nařízeným orgánem dohledu;
 - komplexních zásad a postupů pro soustavné vykazování angažovaností;
 - Komplexních zásad a postupů pro určování problémových aktiv; a
 - obezřetných kontrol poskytování úvěrů a limitů, včetně zásad a postupů pro sledování angažovaností souvisejících s limity, povoleními a výjimkami z limitů.
3. Orgán dohledu vyžaduje, a pravidelně ověřuje, že se banky při rozhodování o poskytnutí úvěrů vyhýbají střetu zájmů, a že úvěry jsou poskytovány za běžných tržních podmínek.

¹⁵ Oceňováním aktiv se detailněji zabývá princip č. 8; princip č. 9 pojednává o řízení problémových aktiv.

¹⁶ Přijímání rizik zahrnuje všechny operace, z nichž vzniká úvěrové riziko včetně rizika smluvního partnera, které je spojeno s různými finančními nástroji.

4. Orgán dohledu má neomezený přístup k informacím o úvěrovém a investičním portfoliu a k zaměstnancům banky, kteří se zabývají přijímáním, řízením, kontrolou a vykazováním úvěrového rizika.

Dodatečná kritéria

1. Orgán dohledu vyžaduje, aby úvěrová politika stanovila, že o velkých úvěrových angažovanostech převyšujících určitou částku nebo procento bankovního kapitálu má rozhodovat vrcholové vedení banky. To samé platí o úvěrových angažovanostech, které jsou obzvláště rizikové nebo nejsou zcela v souladu s hlavním zaměřením činnosti banky.
2. Orgán dohledu stanoví, že banky mají mít zavedenou takovou strategii a postupy pro určování, měření, sledování a řízení úvěrové angažovanosti protistrany, včetně potenciální budoucí angažovanosti, jež dostačuje k zachycení významných rizik v jednotlivých produktech nebo transakcích. Tyto postupy musí odpovídat velikosti a složitosti struktury banky.
3. Orgán dohledu stanoví, že banky mají mít svoji strategii a postupy pro sledování celkové zadluženosti subjektů, kterým poskytují úvěr.

Princip 9: Problémová aktiva, rezervy a opravné položky

Orgán dohledu si musí být jist, že banky mají zavedenou, a dodržují strategii a postupy pro řízení problémových aktiv a hodnocení přiměřenosti opravných položek a rezerv.¹⁷

(Referenční dokumenty: *Principles for the management of credit risk*, September 2000 and *Sound credit risk assessment and valuation for loans*, June 2006.)

Základní kritéria

1. Zákony, předpisy nebo orgán dohledu vyžadují, aby si banky vytvořily specifickou strategii a postupy pro identifikaci a řízení problémových aktiv. Zákony, předpisy nebo orgán dohledu dále vyžadují, aby banky pravidelně kontrolovaly svá problémová aktiva (na individuální úrovni nebo, u úvěrů s homogenními charakteristikami, na úrovni portfolia), jakož i klasifikaci aktiv, tvorbu opravných položek a odpisy pohledávek.
2. Orgán dohledu ověřuje adekvátnost zásad klasifikace a tvorby opravných položek a postupů banky a jejich realizaci v praxi; názor orgánu dohledu se může opírat o kontroly dodržování těchto zásad prováděnými externími odborníky.¹⁸
3. Systém klasifikace tvorby opravných položek zohledňuje podrozvahové expozice.¹⁹
4. Orgán dohledu stanoví, že banky mají mít vhodnou strategii a postupy, které zajistí, aby opravné položky a odpisy pohledávek odrážely realistická očekávání splacení a výtěžku pohledávek.
5. Orgán dohledu stanoví, že banky mají mít zavedenou vhodnou strategii, postupy a organizační zdroje pro včasné zjištění zhoršujících se aktiv, pro soustavný dohled nad problémovými aktivy a pro vymáhání pohledávek po splatnosti.
6. Orgán dohledu je pravidelně a podrobně informován o klasifikaci úvěrů, aktiv a tvorbě opravných položek anebo má přístup k těmto informacím.
7. Orgán dohledu je oprávněn vyžadovat na bance zvýšení opravných položek a rezerv a /nebo její celkové finanční síly, pokud usoudí, že objem problémových aktiv zavádá podnět k znepokojení.
8. Orgán dohledu posuzuje, zda je klasifikace úvěrů a aktiv i tvorba opravných položek dostatečně obezřetná. Považuje-li orgán dohledu opravné položky za neadekvátní, je oprávněn vyžadovat tvorbu dodatečných opravných položek nebo uložit nápravná opatření.

¹⁷ Oceňováním aktiv se detailněji zabývá princip č. 8; princip č. 9 pojednává o řízení problémových aktiv.

¹⁸ Externími odborníky mohou být externí auditoři nebo jiné kvalifikované externí osoby, které mají potřebný mandát a podléhají adekvátním podmínkám mlčenlivosti. Přestože se orgán dohledu může odvolávat na šetření provedené externími odborníky, on sám musí rozhodnout o tom, zda zásady a postupy pro klasifikaci aktiv a tvorbu opravných položek, které banka používá, jsou dostatečné.

¹⁹ Všeobecně se uznává, že existují dva typy podrozvahových expozic: ty, které může banka svým rozhodnutím jednostranně zrušit (díky dojednaným smluvním podmínkám a tudíž nemusejí podléhat režimu tvorby opravných položek) a ty, které nemohou být zrušeny jednostranným rozhodnutím.

9. Orgán dohledu vyžaduje, aby banky měly zavedeny příslušný mechanismus pro pravidelné ocenění hodnoty nástrojů na snížení rizika, včetně záruk a kolaterálu. Ocenění kolaterálu musí odrážet čistou realizovatelnou hodnotu.
10. Zákony, předpisy nebo orgán dohledu stanoví kritéria pro aktiva, která mají být identifikována jako ohrožená, např. úvěry jsou klasifikovány jako “ohrožené” když se lze oprávněně domnívat, že všechny splatné částky (včetně jistiny a úroku) nebudou inkasovány podle smluvních podmínek úvěrové smlouvy.
11. Orgán dohledu stanoví, že představenstvo má dostávat aktuální a dostatečné informace o kvalitě aktiv banky, včetně klasifikace úvěrů, výše opravných položek a hlavních problémových aktiv.
12. Orgán dohledu vyžaduje, aby oceňování, klasifikace a tvorba opravných položek pro velké angažovanosti probíhaly individuálně pro jednotlivé položky.

Dodatečné kritérium

1. Úvěry musejí být klasifikovány, jestliže jsou jejich splátky ve srovnání s podmínkami stanovenými smlouvou v prodlení po určitý minimální počet dní (např. 30, 60, 90 dní). Refinancování úvěrů, jejichž splátky by se jinak dostaly do prodlení, nevede ke zlepšení klasifikace takových úvěrů.

Princip 10: Limity pro velké úvěrové angažovanosti

Orgány dohledu si musí být jisty, že banky mají strategii a postupy, které umožňují, aby vedení banky identifikovalo a řídilo koncentrace v portfoliu, a orgány dohledu musí stanovit obezřetnostní limity k omezení úvěrových angažovanosti banky vůči jednotlivým protistranám nebo skupinám ekonomicky spjatých protistran.²⁰

(Referenční dokumenty: *Measuring and controlling large credit exposures*, January 1991; and *Principles for managing credit risk*, September 2000.)

Základní kritéria

1. Zákony nebo předpisy explicitně definují, nebo orgán dohledu je oprávněn definovat, ekonomicky spjatou skupinu osob k vyjádření skutečné úvěrové angažovanosti. Orgán dohledu má pravomoc aplikovat tuto definici případ od případu podle vlastního uvážení.
2. Zákony, předpisy nebo orgán dohledu stanovují obezřetnostní limity pro velké úvěrové angažovanosti pro jednotlivou osobu nebo ekonomicky spjatou skupinu osob. "Angažovanosti" zahrnují všechny pohledávky a transakce, a to jak rozvahové, tak i podrozvahové. Orgán dohledu ověřuje, zda vrcholové vedení banky sleduje tyto limity, a zda tyto limity nejsou překračovány ani individuálním ani na konsolidovaném základě.
3. Orgán dohledu stanoví, že manažerské informační systémy banky mají včas identifikovat a agregovat úvěrové angažovanosti vůči jednotlivým osobám i ekonomicky spjaté skupině osob.
4. Orgán dohledu ověřuje, zda systém řízení rizik banky stanoví hranice pro přijatelné koncentrace úvěrů a zároveň vyžaduje, aby všechny velké koncentrace byly pravidelně kontrolovány a vykazovány představenstvu banky.
5. Orgán dohledu pravidelně dostává informace, které mu umožňují kontrolovat koncentrace v portfoliu banky, včetně sektorových, geografických a měnových expozic. Orgán dohledu je oprávněn požadovat, aby banky v případech kdy se zdá, že koncentrace představují značná rizika, provedly nápravná opatření.

Dodatečné kritérium

1. Vyžaduje se, aby banky aplikovaly následující definice:
 - deset nebo více procent kapitálu banky je definováno jako velká angažovanost; a
 - dvacet pět procent kapitálu banky je limit pro jednotlivou velkou angažovanost vůči nebankovním subjektům ze soukromého sektoru nebo ekonomicky spjaté skupině osob. .

Menší odchylky od těchto limitů jsou přípustné, a to zejména v případech, kdy se jedná o

²⁰ Skupina ekonomicky spjatých protistran může zahrnovat jak fyzické osoby, tak i společnosti, jež jsou propojeny finančně nebo prostřednictvím společného vlastnictví, managementu anebo jakoukoliv kombinací zmíněných forem propojení.

odchyly explicitně časové omezené, anebo v případech, kdy se jedná o velmi malé nebo specializované banky.

Princip 11: Expozice vůči osobám se zvláštním vztahem k bance

Aby se zabránilo zneužívání expozic (jak rozvahových, tak i podrozvahových) vůči “osobám se zvláštním vztahem k bance” a vypořádat se střetem zájmů, orgány dohledu musí požadovat, aby banky vstupovaly do expozic vůči osobám se zvláštním vztahem k bance²¹ za běžných tržních podmínek; aby tyto expozice byly efektivně sledovány; aby byly přijaty příslušné kroky k řízení nebo snížení rizik a aby se odpisy pohledávek z takových expozic prováděly podle standardních zásad a postupů.

(Referenční dokument: *Principles for the management of credit risk*, September 2000.)

Základní kritéria

1. Zákony nebo předpisy explicitně stanovují, nebo orgán dohledu je oprávněn stanovit vyčerpávající definici, “skupiny osob se zvláštním vztahem k bance“. Definice by měla vzít do úvahy osoby uvedené v poznámce pod čarou. Orgán dohledu má pravomoc aplikovat tuto definici případ od případu podle vlastního uvážení.
2. Zákony, předpisy nebo orgán dohledu zakazují, aby úvěry osobám se zvláštním vztahem k bance byly poskytovány za výhodnějších podmínek (tj. hodnocení úvěru, doba trvání úvěru, úrokové sazby, splátkové kalendáře, požadovaný kolaterál) než jsou podmínky pro stejné úvěry poskytované osobám bez zvláštního vztahu k bance.²²
3. Orgán dohledu požaduje, aby transakce s osobami se zvláštním vztahem k bance a odpisy pohledávek za těmito osobami, v případě, že převyšují specifikované částky anebo představují jiná zvláštní rizika, podléhaly předchozímu schválení představenstvem banky. Orgán dohledu požaduje, aby členové představenstva, u kterých dochází ke střetu zájmů, byli z tohoto schvalovacího procesu vyloučeni.
4. Orgán dohledu vyžaduje, aby banky měly zavedenou politiku a postupy, které zabrání tomu, aby se osoby mající prospěch z expozice a/nebo osoby mající vztah k takové osobě, podílely na procesu poskytování a řízení expozice.
5. Zákony nebo předpisy nebo orgán dohledu stanoví, že orgán dohledu je oprávněn stanovit, obecně nebo případ od případu, limity pro expozice vůči osobám se zvláštním vztahem k bance, odečíst takové expozice od kapitálu při hodnocení kapitálové přiměřenosti nebo požadovat jejich zajištění. Jsou-li pro agregované expozice vůči osobám se zvláštním vztahem k bance stanoveny limity, jsou minimálně stejně tak přísné jako limity pro jednotlivé osoby nebo skupiny ekonomicky spjatých osob.
6. Orgán dohledu vyžaduje, aby banky měly zásady a postupy pro určení jednotlivých expozic

²¹ Osobami se zvláštním vztahem k bance mohou být kromě jiného dceřiné banky a společnosti, jež patří do stejné skupiny, jakož i jakákoliv jiná osoba, kterou banka kontroluje anebo která kontroluje banku. K osobám se zvláštním vztahem mohou patřit také velcí akcionáři, členové představenstva, vrcholového vedení a další klíčoví zaměstnanci banky, společností, které banka kontroluje anebo jež nad ní vykonávají kontrolu a také nejbližší rodinní příslušníci právě uvedených osob.

²² Výjimka může být učiněna v případě výhodných podmínek, které mají povahu benefitů využitých v systému odměňování, (např. zaměstnanci banky dostanou úvěr za zvýhodněných podmínek).

vůči osobám se zvláštním vztahem k bance a pro celkový objem takových expozic, jakož i pro sledování a vykazování těchto expozic prostřednictvím nezávislé kontroly úvěrů. Orgán dohledu ověřuje, zda výjimky ze zásad, postupů a odchylky od limitů jsou oznamovány na příslušné vrcholového vedení banky, a, je-li to třeba, také představenstvu banky, tak aby bylo možné včas přijmout nezbytná opatření. Orgán dohledu rovněž ověřuje, zda vedoucí pracovníci banky průběžně sledují transakce s osobami se zvláštním vztahem k bance a zda na tyto transakce dohlíží i představenstvo.

7. Orgán dohledu dostává a kontroluje informace o agregovaných expozicích vůči osobám se zvláštním vztahem k bance.

Princip 12: Riziko země a riziko transferu

Orgány dohledu si musí být jisty, že banky mají odpovídající strategii a postupy pro zjišťování, měření, sledování a řízení rizika země a rizika transferu v jejich mezinárodních úvěrových a investičních činnostech, i pro udržování odpovídajících opravných položek a rezerv na krytí takových rizik.

(Referenční dokumenty:: *Management of banks' international lending*, March 1982.)

Základní kritéria

1. Orgán dohledu stanoví, že bankovní politika a postupy mají věnovat náležitou pozornost zjišťování, měření, sledování a kontrole rizika země a rizika transferu. Angažovanosti jsou zjišťovány a sledovány nejen podle konečného dlužníka nebo konečné protistrany, nýbrž i podle jednotlivých zemí. Požaduje se, aby banky hodnotily vývoj rizika země a rizika transferu a používaly vhodná protipatření.
2. Orgán dohledu ověřuje, zda banky mají informační systémy, systémy řízení rizik a systémy vnitřní kontroly, které přesně sledují a vykazují úvěrové angažovanosti země a zajišťují dodržování limitů úvěrových angažovanosti stanovených vůči jednotlivým zemím.
3. Orgán dohledu dohlíží na stanovení příslušných opravných položek pro krytí rizika země a rizika transferu. Existují různé mezinárodní praktiky, které jsou akceptovatelné pokud vedou k smysluplným výsledkům. Mezi tyto praktiky patří, že:
 - Orgán dohledu (nebo jiný úřední orgán) rozhoduje o tvorbě příslušných minimálních opravných položek nastavením fixního procenta pro angažovanost vůči každé zemi.
 - Orgán dohledu (nebo jiný úřední orgán) stanoví procentní intervaly pro každou zemi, a banky se v rámci těchto intervalů mohou rozhodnout, jaké opravné položky použijí pro jednotlivé angažovanosti.
 - Samotná banka (nebo jiný subjekt jako je bankovní asociace) stanoví procenta nebo vydá směrnice anebo dokonce rozhodne o výši příslušných opravných položek pro každý jednotlivý úvěr). Tvorba opravných položek bude potom posouzena vnějším auditorem a/nebo orgánem dohledu.
4. Orgán dohledu dostává od jednotlivých bank dostatečné a včasné informace o riziku země a riziku transferu a tyto informace přezkoumává.

Princip 13: Tržní riziko

Orgány dohledu si musí být jisty, že banky mají zavedenou strategii a postupy pro přesné zjištění a měření i pro sledování a řízení tržního rizika; jestliže to situace vyžaduje, měly by být orgány dohledu oprávněny uložit specifické limity a/nebo zvláštní kapitálové požadavky k expozicím vůči tržnímu riziku. .

(Referenční dokument : *Amendment to the Capital Accord to incorporate market risks*, January 1996.)

Základní kritéria

1. Orgán dohledu stanoví, že banka má mít vhodnou strategii a postupy, které jasně definují úlohy a odpovědnosti související se zjišťováním, měřením, sledováním a řízením tržního rizika. Orgán dohledu si musí být jist, že tato strategie a postupy jsou v praxi dodržovány, a že podléhají příslušnému dohledu představenstva a vrcholového vedení banky.
2. Orgán dohledu stanoví, že banka má určit takové limity na tržní rizika, které odpovídají velikosti a komplexnosti instituce, a které odrážejí veškerá závažná tržní rizika. Limity by měly být schváleny představenstvem nebo vrcholovým vedením banky. Orgán dohledu dohled ověřuje, zda jsou dodržovány všechny limity ať už jde limity vnitřní anebo limity jím stanovené.
3. Orgán dohledu si musí být jist, že jsou zavedeny takové systémy a kontrolní postupy, které umožňují včasné zachycení všech transakcí, a že tržně oceněné pozice banky jsou pravidelně přeceňovány na základě spolehlivých a obezřetných tržních dat (nebo, v případě neexistence tržních dat, s použitím vnitřních modelů nebo modelů uznávaných odbornými kruhy v bankovním sektoru). Orgán dohledu vyžaduje, aby banky vytvořily a dodržovaly strategii a postupy pro přeceňování anebo tvorbu rezerv k pozicím, které nelze obezřetně oceňovat jiným způsobem a to včetně koncentrovaných, méně likvidních a starých pozic.
4. Orgán dohledu stanoví, že banky mají provádět jak analýzu scénářů, stresové testování a pohotovostní plánování pro případ mimořádných situací, tak i pravidelnou validaci nebo testování systémů pro měření tržního rizika. Orgán dohledu ověřuje, že tyto přístupy jsou začleněny do strategie a postupů řízení rizik a že výsledky jsou zohledněny ve strategii banky pro přijímání rizik.

Dodatečné kritérium

1. Orgán dohledu vyžaduje, aby tržní data používaná k oceňování pozic v obchodním portfoliu byla ověřována útvarem nezávislým na obchodních útvarech. V případě, že banka při oceňování pozic spoléhá na model, se vyžaduje, aby model byl nezávisle testován. .

Princip 14: Riziko likvidity

Orgány dohledu si musí být jisty, že banky mají strategii řízení likvidity, která zohledňuje rizikový profil instituce, a že mají obezřetnou zásady a postupy k zjišťování, měření, sledování a řízení rizika likvidity i k řízení likvidity na každodenní bázi. Orgány dohledu vyžadují, aby banky měly pohotovostní plány pro řešení problémů s likviditou.

(Referenční dokument: *Sound practices for managing liquidity in banking organisations*, February 2000.)

Základní kritéria

1. Orgán dohledu stanoví směrnice pro řízení likvidity bank. Tyto směrnice zohledňují jak nevyčerpané přísliby a jiná podrozvahová pasiva, tak i stávající rozvahová pasiva.
2. Orgán dohledu ověřuje, že banky mají strategii řízení likvidity, zásady a postupy pro řízení rizika likvidity, jež schválilo představenstvo. Orgán dohledu také ověřuje, představenstvo banky dohlíží na tvorbu takových zásad a postupů pro převzetí rizika, jež zajišťují sledování, řízení a omezení rizika likvidity, a ověřuje i to, že vrcholové vedení tyto zásady a postupy efektivně uplatňuje v praxi.
3. Orgán dohledu stanoví, že vrcholové vedení banky má určit (nebo vytvořit) vhodnou strategii a postupy pro sledování, řízení a omezování rizika likvidity, že má tuto strategii a postupy efektivně uplatňovat v praxi a že musí znát povahu a úroveň rizika likvidity, které banka přijímá.
4. Orgán dohledu vyžaduje, aby si banky vytvořily strategii a postupy pro soustavné měření a monitorování požadavků čistého financování. Tato strategie a postupy by měly vzít do úvahy i to, jak ostatní rizika (např. úvěrové riziko, tržní riziko a operační riziko) mohou ovlivnit celkovou strategii pro likviditu banky, a vyžadovat, aby požadavky na financování byly analyzovány za předpokladu alternativních scénářů a diverzifikace zdrojů financování, aby byly pravidelně kontrolovány limity koncentrace a konečně i to, aby bylo zajištěno stresové testování a častá kontrola toho, zda jsou základní předpoklady i nadále platné.
5. Orgán dohledu dostává dostatečné informace k identifikaci institucí, jež provádějí významné transformace devizové likvidity. Když v devizových operacích banky nebo bankovní skupiny mají významný podíl devizové půjčky domácím dlužníkům, anebo když nějaká měna, v níž má banka velkou expozici, zakouší problémy, orgán dohledu vyžaduje, aby banka analyzovala svou strategii zvlášť pro každou měnu, a aby v případě potřeby stanovila a pravidelně kontrolovala limity pro nesoulad devizových toků vcelku i pro nesoulad těchto toků v jednotlivých měnách.
6. Orgán dohledu stanoví, že banky mají mít zavedeny pohotovostní plány pro řízení problémů likvidity, včetně informování bankovního dohledu.

Dodatečná kritéria

1. Orgán dohledu stanoví, že když banka provádí obchody v různých měnách, má být strategie pro devizovou likviditu stresově testována separátně a že výsledky těchto testů mají posloužit pro stanovení přiměřených nesouladů devizových toků.
2. Orgán dohledu ověřuje, zda banky pravidelně hodnotí výsledky dosažené při navazování a udržování vztahů se svými věřiteli, zda udržují diverzifikaci svých pasiv a zda se snaží o udržet si schopnost prodat svá aktiva. .

Princip 15: Operační riziko

Orgány dohledu si musí být jisty, že banky mají zavedenou strategii a postupy pro zjišťování, měření a řízení/zmírňování operačního rizika.²³ Tato politika a postupy by měly odpovídat velikosti a komplexnosti banky.

(Referenční dokumenty: *Sound practices for the management and supervision of operational risk*, February 2003; and *Outsourcing in financial services*, Joint Forum, February 2005.)

Základní kritéria

1. Orgán dohledu vyžaduje, aby jednotlivé banky měly zavedeny zásady a postupy pro zjišťování, hodnocení, sledování a zmírnění operačního rizika. Tyto zásady a postupy musí být adekvátní rozsahu a složitosti aktivit banky, a orgán dohledu ověřuje, zda tyto zásady a postupy jsou pravidelně upravovány v souladu s měnícím se rizikovým profilem banky a vývojem na trzích.
2. Orgán dohledu vyžaduje, aby strategie, zásady a postupy banky pro řízení operačního rizika byly schváleny a pravidelně kontrolovány představenstvem banky. Orgán dohledu vyžaduje také, aby představenstvo banky dohlíželo na zajištění efektivního využívání těchto zásad a postupů v praxi.
3. Orgán dohledu si musí být jist, že vrcholové vedení banky efektivně zavádí do praxe schválenou strategii, jakož i zásady a postupy pro operační riziko.
4. Orgán dohledu kontroluje kvalitu a komplexnost pohotovostních plánů banky a plánů na obnovu jejích obchodů tak, aby se ujistil, že banka je schopna fungovat a minimalizovat ztráty, včetně těch, které mohou vzniknout v souvislosti s poruchami v platebních a vypořádacích systémech a v případě závažné krizové situace.
5. Orgán dohledu stanoví, že banky mají mít vhodnou politiku pro informační technologie a postupy, jež řeší otázky bezpečnosti a dalšího vývoje informačních systémů, a že mají investovat do informační technologie v souladu s velikostí a komplexností svých operací.
6. Orgán dohledu vyžaduje, aby bylo zavedeno adekvátní výkaznictví, jež by ho soustavně informovalo o změnách, které ovlivňují operační riziko bank podléhajících jeho dohledu.
7. Orgán dohledu ověřuje, zda je právní riziko začleněno do procesu řízení operačního rizika banky.
8. Orgán dohledu stanoví, že banky mají mít vytvořenou vhodnou politiku a postupy pro hodnocení, řízení a sledování činností svěřených formou outsourcingu jiným subjektům. Program pro řízení rizika outsourcingu by měl zahrnovat:
 - provedení hloubkové kontroly potenciálních poskytovatelů služeb před výběrem

²³ Basilejský výbor definoval operační riziko jako riziko ztráty způsobené buď neadekvátností anebo selháním vnitřních procesů, lidí a systémů anebo vnějšími událostmi. Tato definice zahrnuje právní riziko, ale nezahrnuje strategické a reputační riziko.

poskytovatele;

- jasnou organizaci operací svěřených formou outsourcingu jiným subjektům;
- řízení a sledování rizik souvisejících s dohodou o outsourcingu;
- zajištění efektivního kontrolního prostředí;
- zavedení životaschopného pohotovostního plánu pro případ selhání dodavatelů outsourcingu.

Zásady a postupy pro outsourcing by měly vyžadovat, aby instituce měly komplexní kontrakty a/nebo dohody o úrovni služeb s přesným vymezením odpovědností dodavatele outsourcingu.

Dodatečné kritérium

1. Orgán dohledu stanoví, že strategie a postupy pro řízení rizika zohledňují hlavní aspekty operačního rizika, včetně adekvátního rámce pro operační riziko aplikovaného v celé finanční skupině. Tato strategie a tyto postupy by měly zahrnovat další rizika vyskytující se v určitých provozně náročných činnostech jako je pronájem bezpečnostních schránek, a korespondenční bankovníctví a měly by pokrývat období, kdy by mohlo dojít ke zvýšení operačního rizika.

Princip 16: Úrokové riziko v bankovním portfoliu

Orgány dohledu si musí být jisty, že banky mají zavedeny účinné systémy ke zjišťování, měření, sledování a řízení úrokového rizika v bankovním portfoliu, včetně správně definované strategie schválené představenstvem banky a v praxi uplatňované vrcholovým vedením. Tyto systémy by měly odpovídat velikosti a komplexnosti rizika.

(Referenční dokument: *Principles for the management and supervision of interest rate risk*, July 2004.)

Základní kritéria

1. Orgán dohledu stanoví, že představenstvo banky schvaluje a pravidelně kontroluje strategii úrokového rizika, jakož i zásady a postupy pro zjišťování, měření, sledování a řízení úrokového rizika. Orgán dohledu také stanoví, že vrcholové vedení zajišťuje rozvoj a praktickou aplikaci strategie, zásad a postupů pro zjišťování, měření, sledování a řízení úrokového rizika.
2. Orgán dohledu stanoví, že banky mají mít zavedeny komplexní a vhodné systémy pro řízení úrokového rizika a že všechny modely a předpoklady jsou pravidelně validovány. Orgán dohledu ověřuje i to, že limity stanovené bankou odrážejí její strategii pro rizika a že tyto limity jsou pravidelně oznamovány příslušným zaměstnancům a že je tito zaměstnanci správně chápou. Orgán dohledu ověřuje také to, že vedoucí pracovníci, nebo, v případě potřeby, představenstvo banky, věnují okamžitou pozornost výjimkám souvisejícím se zmíněnou politikou, postupy a limity
3. Orgán dohledu vyžaduje, aby banky pravidelně prováděly stresové testování tak, aby zjistily svou náchylnost ke ztrátám způsobeným nepříznivým vývojem úrokových sazeb.

Dodatečná kritéria

1. Orgán dohledu je oprávněn získávat od bank výsledky jejich vnitřních systémů pro měření úrokového rizika, vyjádřené z hlediska ohrožení ekonomické hodnoty, včetně použití standardizovaného úrokového šoku v bankovních portfoliích.
2. Orgán dohledu hodnotí, zda vnitřní systémy měření kapitálu bank adekvátně zachycují úrokové riziko portfolia banky.
3. Orgán dohledu vyžaduje, aby stresové testování vycházelo z rozumně navržených nejhorších scénářů a aby zachycovalo všechny závažné zdroje rizika, včetně porušení zásadních předpokladů. Orgán dohledu vyžaduje, aby vrcholové vedení banky vzalo tyto výsledky do úvahy při tvorbě a kontrole strategie, postupů a limitů pro úrokové riziko.
4. Orgán dohledu vyžaduje, aby banky učinily zodpovědným za řízení úrokového rizika osoby, které podávají zprávy představenstvu nezávisle na osobách, které zodpovídají za obchodní a/nebo jiné činnosti související s převzetím rizika. V případě že samostatná funkce řízení rizika včetně úrokového rizika neexistuje, orgán dohledu vyžaduje, aby banka zavedla pro osoby, které zodpovídají za řízení rizika a činnosti související s převzetím rizika, mechanismus na zmírnění případného střetu zájmů.

Princip 17: Vnitřní kontrola a audit

Orgány dohledu si musí být jisty, že banky mají zavedené systémy vnitřní kontroly odpovídající velikosti a složitosti jejich podnikání. Tyto systémy by měly zahrnovat jasné uspořádání pravomocí a odpovědností; oddělení funkcí pro vstup banky do závazků, pro platby z fondů banky, pro účtování aktiv a pasiv; odsouhlasení těchto procesů; správu aktiv banky, adekvátní nezávislé funkce vnitřního auditu a compliance, jež prověřují funkčnost systému vnitřní kontroly, jakož i dodržování platných zákonů a předpisů.

(Referenční dokumenty: *Framework for internal control systems in banking organisations*, September 1998; *Internal audit in banks and the supervisor's relationship with auditors*, August 2001; and *Compliance and the compliance function in banks*, April 2005.)

Základní kritéria

1. Zákony, předpisy nebo orgán dohledu stanoví zodpovědnosti představenstva a vrcholového vedení banky v oblasti její správy a řízení tak, aby byla zajištěna efektivní kontrola každého aspektu činností banky.
2. Orgán dohledu stanoví, že banky mají mít zavedeny systémy vnitřní kontroly, jež odpovídají charakteru a rozsahu jejich činností. Za tento systém zodpovídá představenstvo a/nebo vrcholové vedení banky a systém řeší organizační strukturu, účetní postupy, uplatnění principu „čtyř očí“ i zabezpečení aktiv a investic. Konkrétně se tento systém vztahuje na:
 - organizační strukturu: vymezení povinností a odpovědností, včetně jasného vymezení pravomocí (např. pro schválení konkrétních limitů na úvěry), zásad a postupů pro přijímání rozhodnutí, oddělení zásadních funkcí (např. uzavření obchodu, platby, odsouhlasení údajů, řízení rizika, účetnictví, auditu dodržování předpisů);
 - účetní zásady a postupy: odsouhlasení účtů, kontrolní listy, manažerské informace;
 - princip „čtyř očí“: oddělení povinností, křížové kontroly, dvojí kontrola aktiv, dva podpisy;
 - zabezpečení aktiv a investic: včetně fyzické inventury.
3. Zákony, předpisy nebo orgán dohledu stanoví, že představenstvo a vrcholové vedení banky zodpovídají za kontrolní prostředí. Orgán dohledu požaduje, aby představenstvo banky a vrcholové vedení mělo potřebné znalosti rizik souvisejících s podnikáním banky a zavázalo se k vytvoření silného kontrolního prostředí.
4. V případě, že má obavy, zda banka plní kritéria obezřetného podnikání, je orgán dohledu oprávněn za účelem splnění těchto kritérií požadovat změny ve složení představenstva a vrcholového vedení banky.
5. Orgán dohledu stanoví, že má existovat příslušná rovnováha mezi dovednostmi a zdroji, jimiž jsou zajištěny funkce „back office“ a kontrolní funkce na straně jedné a obchodními funkcemi

na straně druhé. .

6. Orgán dohledu stanoví, že banky mají mít funkci compliance,²⁴ (tj. soustavné kontroly dodržování předpisů, která pomáhá vrcholovému managementu efektivně řídit “compliance” rizika čili rizika právních či regulatorních sankcí, materiálních finančních ztrát nebo ztráty reputace, kterou banka utrpí v důsledku porušení zákonů, nástrojů regulace, pravidel, relevantních etických a seberegulačních standardů organizace.). Funkce “compliance” musí být nezávislá na podnikatelských aktivitách banky. Orgán dohledu stanoví, že představenstvo vykonává dohled nad řízením funkce “compliance”.
7. Orgán dohledu stanoví, že banky mají nezávislý, stálý a efektivního vnitřní audit, který (i) zajišťuje dodržování politiky a postupů banky a (ii) kontroluje, zda stávající politika, postupy a systém vnitřní kontroly jsou i neustále dostačující a vhodné pro činnost banky.²⁵
8. Orgán dohledu stanoví, že vnitřní audit:
 - má být zajištěn dostatečnými zdroje a dostatečně vyškoleným personálem, jenž má patřičné zkušenosti na to, aby rozuměl činností, které podléhají auditu a mohl je posoudit;
 - má mít odpovídající nezávislé postavení, včetně možnosti obracet se přímo na představenstvo, a že má v bance takové postavení, které zajistí, že vrcholové vedení bude reagovat na jeho doporučení a postupovat podle nich;
 - má mít neomezený přístup jak ke všem zaměstnancům a možnost komunikovat s nimi, tak i ke všem záznamům, dokumentům nebo údajům banky a jejích poboček, kdykoliv je to nezbytné pro výkon jeho funkce;
 - má používat takovou metodologii, která umožňuje zjistit závažná rizika, kterým je banka vystavena.
 - má zpracovávat plán auditu, jenž je založen na jeho vlastním hodnocení rizik a v souladu s tím alokovat své zdroje; a
 - je oprávněn hodnotit všechny outsourcované činnosti.

Dodatečná kritéria

1. V zemích s řídicí strukturou tvořenou jediným orgánem (představenstvem), (oproti struktuře s dozorčí radou a představenstvem), orgán dohledu vyžaduje, aby v představenstvu byl určitý počet zkušených ředitelů bez přímé řídicí pravomoci.
2. Orgán dohledu vyžaduje, aby vnitřní auditor podával zprávy výboru pro audit nebo útvaru s ekvivalentním postavením.

²⁴ Pojem „compliance“ nemusí nutně označovat určitou organizační jednotku. Zaměstnanci, kteří zajišťují tuto funkci mohou být začleněni do obchodních útvarů nebo lokálních poboček a být podřízeni vedení obchodních útvarů nebo vedení lokální pobočky, ovšem za předpokladu, že zmínění zaměstnanci mají možnost obracet se přímo na vedoucího pro funkci compliance.

²⁵ Pojem „vnitřní audit“ nemusí nutně označovat určitou organizační jednotku. Některé země umožňují, aby malé banky využívaly systém nezávislého posuzování, svého vnitřního kontrolního systému externími experty.

3. V zemích s řídicí strukturou tvořenou jediným orgánem (představenstvem) orgán dohledu vyžaduje, aby ve výboru pro audit byli zkušení ředitelé bez přímé řídicí pravomoci.
4. Zákony nebo předpisy stanoví, nebo orgán dohledu zajistí, že banky mu musí neprodleně sdělit jakékoliv důležité informace, které by mohly vrhnout nepříznivé světlo na odbornou způsobilost a důvěryhodnost některého z členů představenstva nebo vrcholového vedení.

Princip 18: Zneužívání finančních služeb

Orgány dohledu se musí ujistit, že banky mají přiměřené zásady a postupy, a to včetně přísných pravidel uplatňování zásady „poznej svého klienta“, které podporují vysoké etické a profesní standardy ve finančním sektoru a zabraňují úmyslnému nebo neúmyslnému zneužití banky k trestné činnosti.²⁶

(Referenční dokumenty: *Prevention of criminal use of the banking system for the purpose of money-laundering*, December 1988; *Customer due diligence for banks*, October 2001; *Shell banks and booking offices*, January 2003; *Consolidated KYC risk management*, October 2004; *FATF 40 + IX*, 2003 and *FATF AML/CFT Methodology*, 2004, aktualizováno.)

Základní kritéria

1. Právní předpisy vyjasňují povinnosti, odpovědnost a pravomoci orgánu dohledu, případně dalších odpovědných orgánů, ve vztahu k vnitřním kontrolním mechanismům banky a vynuocování příslušných právních předpisů týkajících se problematiky trestné činnosti.
2. Orgán dohledu se musí ujistit, že banky mají přiměřené zásady a postupy, které podporují vysoké etické a profesní standardy a zabraňují úmyslnému nebo neúmyslnému zneužití banky k trestné činnosti. To zahrnuje prevenci a odhalování trestné činnosti a informování příslušných orgánů o podezřelých aktivitách.
3. Kromě poskytování informací útvaru pověřenému bojem s finanční kriminalitou či dalším určeným orgánům banky hlásí orgánu dohledu podezřelé aktivity a podvody, pokud významným způsobem ovlivňují bezpečnost, stabilitu nebo reputaci banky.²⁷
4. Orgán dohledu se musí ujistit, že banky mají zásady a postupy pro implementaci zásady „poznej svého klienta“, jež jsou dobře zdokumentovány a známy všem příslušným pracovníkům. Tyto zásady a postupy musejí být začleněny i do systému řízení rizik banky. Program uplatňování zásady „poznej svého klienta“ na bázi celé skupiny má následující podstatné prvky:
 - zásady přijatelnosti klienta, která vymezuje ty obchodní vztahy, které jsou pro banku nepřijatelné;
 - program pro identifikaci klienta a pro ověřování a hloubkovou kontrolu; to zahrnuje ověřování skutečných vlastníků a také aktualizace založené na hodnocení rizik, tak aby bylo zajištěno, že záznamy jsou aktuální a relevantní;

²⁶ Výbor si je vědom toho, že v některých jurisdikcích nenese primární zodpovědnost za hodnocení dodržování právních předpisů, jež se týkají trestné činnosti v bankách jako defraudace, praní peněz a financování terorismu orgán bankovního dohledu, nýbrž nějaké jiné orgány, např. finanční analytický útvar. Proto v kontextu tohoto principu, zejména základních kritérií 6,7 a 9, může pojem „orgán dohledu“ označovat ony jiné orgány. V právě zmíněných jurisdikcích orgán bankovního dohledu spolupracuje s ostatními orgány tak, aby zajistil soulad s kritérii zařazenými k tomuto principu.

²⁷ Podle mezinárodních standardů jsou banky povinny informovat o podezřelých aktivitách jež zahrnují případy možného praní špinavých peněz a financování terorismu příslušné národní centrum, jež je zřízeno buď jako samostatná vládní instituce anebo je začleněno do toho orgánu nebo těch orgánů, které plní poslání finančně analytického útvaru.

- zásady a postupy pro sledování a rozpoznávání neobvyklých nebo potenciálně podezřelých transakcí, zejména u vysoce rizikových účtů;
 - postoupení rozhodnutí o navázání obchodních vztahů s vysoce rizikovými klienty, např. politicky exponovanými osobami, nebo o udržování takových vztahů poté, co se stávající vztah stane vysoce rizikovým, na úroveň vrcholového vedení banky;
 - jasná pravidla, jež stanoví, jaké záznamy o totožnosti klienta a o jednotlivých transakcích musí být vedeny a po jakou dobu mají být archivovány. Takové záznamy by měly být archivovány nejméně po dobu pěti let.
5. Orgán dohledu se musí ujistit, že banky mají pokročilé zásady a postupy hloubkové kontroly pro korespondenční bankovníctví, jež zahrnují:
- shromažďování dostatečných informací o svých korespondenčních bankách, tak aby plně pochopily podstatu jejich podnikání a klientské základny i to, jak je nad nimi vykonáván dohled, a
 - neuzavírání či neprodlužování korespondenčních vztahů s takovými zahraničními bankami, které nemají dostatečné mechanismy pro kontrolu trestné činnosti, nepodléhají efektivnímu dohledu příslušných orgánů anebo jsou považovány za banky nevyvíjející žádnou činnost („shell banks“).
6. Orgán dohledu pravidelně ověřuje, zda banky mají dostatečné kontrolní mechanismy a systémy pro předcházení, rozpoznávání a hlášení potenciálního zneužití finančních služeb včetně praní špinavých peněz.
7. Orgán dohledu má přiměřené donucovací pravomoci (v oblasti regulace nebo trestního stíhání), aby mohl zakročit proti bance, která neplní své povinnosti ve vztahu k trestné činnosti.
8. Orgán dohledu se musí ujistit, že banky:
- stanovily požadavky na interní auditory nebo externí odborníky²⁸, kteří nezávisle vyhodnocují příslušné zásady, postupy a kontrolní mechanismy řízení rizik. Bankovní dohled musí mít přístup k jejich zprávám;
 - zavedly zásady a postupy jmenování pracovníků compliance na úrovni managementu a jmenovaly pro tuto oblast pracovníka, kterému budou případy potenciálního zneužití finančních služeb banky (včetně podezřelých transakcí) hlášeny;
 - uplatňují dostatečné zásady a prověřovací postupy k zajištění vysokých etických a profesních standardů při přijímání zaměstnanců, a
 - průběžně poskytují svým zaměstnancům školicí programy o zásadě „poznej svého klienta“ a o metodách rozpoznávání trestné a podezřelé činnosti.

²⁸ To mohou být externí auditoři nebo jiné kvalifikované externí osoby, kteří mají potřebný mandát a podléhají adekvátním podmínkám mlčenlivosti.

9. Orgán dohledu, zda banky mají jasné zásady a postupy pro hlášení zaměstnanců o zneužití finančních služeb banky buď regionálnímu vedení nebo pracovníku zodpovědnému za tuto oblast anebo oběma právě zmíněným instancím. Orgán dohledu rovněž potvrdí, že banky mají dostatečné manažerské informační systémy, které manažerům a příslušným pracovníkům poskytují o těchto činnostech aktuální informace.
10. Zákony a právní předpisy zajišťují, že zaměstnanec banky, který podezřelou činnost v dobré víře nahlásí, ať už interně nebo přímo příslušnému státnímu orgánu, nemůže být za to být hnán k zodpovědnosti.
11. Orgán dohledu je schopen informovat útvar pověřený bojem s finanční kriminalitou, případně další určené orgány, o veškerých podezřelých transakcích. Dále je schopen přímo či nepřímo sdílet s příslušnými soudními orgány informace související s podezřením na trestnou činnost či se skutečnou trestnou činností.
12. Orgán dohledu je schopen přímo či nepřímo spolupracovat s příslušnými domácími i zahraničními orgány dohledu nad finančním trhem, případně s nimi sdílet informace související s podezřením na trestnou činnost nebo skutečnou trestnou činností, jestliže takové informace slouží účelům dohledu.

Dodatečné kritérium

1. Jestliže tuto činnost nezajišťuje jiný orgán, orgán dohledu disponuje experty pro potírání trestné činnosti.

Princip 19: Obezřetnostní přístup

Efektivní systém bankovního dohledu vyžaduje, aby orgány dohledu důkladně porozuměly operacím jednotlivých bank a bankovních skupin, a také bankovnímu sektoru jako celku, s důrazem na jeho bezpečnost finanční zdraví a stabilitu.

Základní kritéria

1. Orgán dohledu disponuje zásadami a postupy, jež mu umožňují důkladně pochopit rizikový profil jednotlivých bank i bankovních skupin.
2. Orgán dohledu sleduje a vyhodnocuje vývoj, trendy a rizika v bankovním sektoru jako celku. Bere do úvahy i vývoj nebankovních finančních institucí a využívá k tomu intenzivní kontakty s jejich regulátory.
3. Orgán dohledu používá metodiku pro průběžné určování a vyhodnocování povahy, významu a rozsahu rizik, kterým jsou vystaveny jednotlivé banky či bankovní skupiny. Tato metodika by měla mimo jiné pokrývat obchodní zaměření, rizikový profil a vnitřní kontrolní prostředí a měla by umožňovat dostatečné porovnávání bank. Na základě výsledků takového hodnocení se stanovují priority pro výkon bankovního dohledu.²⁹
4. Orgán dohledu ověřuje, zda banky a bankovní skupiny dodržují pravidla obezřetného podnikání a zda plní i ostatní povinnosti, které jim ukládají právní předpisy.
5. Orgán dohledu vyžaduje, aby jej banky informovaly o veškerých závažných změnách ve své činnosti, struktuře a celkovém svém stavu nebo aby jej okamžitě informovaly o veškerých závažných nepříznivých událostech včetně porušení pravidel obezřetného podnikání či ostatních povinností, které jim ukládají právní předpisy. .
6. Orgán dohledu má dostačující informační systém, který umožňuje zpracování, sledování a analýzu informací pro obezřetnostní dohled. Tento systém pomáhá vymezit oblasti, jež vyžadují jeho zásah.

Dodatečné kritérium

1. Orgán dohledu používá propracovanou metodologii, jež umožňuje posoudit budoucí vývoj rizikového profilu bank a jež mu umožňuje předvídat a aktivně řešit jakékoli vážné ohrožení stability bankovního sektoru plynoucí ze stávajících či vznikajících rizik.

²⁹ Viz poznámka pod čarou u principu 1(1), dodatečné kritérium 1.

Princip 20: Metody výkonu bankovního dohledu

Efektivní systém bankovního dohledu by měl zahrnovat dohled na místě, dohled na dálku a pravidelné kontakty s vrcholovým vedením banky.

Základní kritéria

1. Orgán dohledu používá k hodnocení stavu bank, rizik spojených s jejich aktivitami a nápravných opatření k řešení problémů, jež zjistil, vhodnou kombinaci dohlídek na místě a dohledu na dálku. Konkrétní kombinace může být určena specifickými podmínkami dané země. Orgán dohledu disponuje zásadami a postupy pro vyhodnocování kvality, efektivnosti a propojenosti dohlídek na místě s dohledem na dálku i k řešení veškerých zjištěných slabin.
2. Orgán dohledu disponuje uceleným postupem pro plánování a výkon dohledu na místě i na dálku. Jsou k dispozici zásady a postupy, které zajišťují, že tyto činnosti jsou prováděny důkladně a konzistentně s jasně vymezenou odpovědností, cíli a výstupy, a že existuje efektivní koordinace a sdílení informací mezi útvary pro dohled na dálku a pro dohlídky na místě.
3. Dohlídky na místě, prováděné buď pracovníky orgánu dohledu nebo externími odborníky³⁰, jsou využívány k:
 - nezávislému ověření existence odpovídající správy a řízení společnosti (včetně vnitřního řídicích a kontrolních systémů) v jednotlivých bankách;
 - ověření, zda informace poskytované bankami jsou spolehlivé;³¹
 - získání dodatečných informací o bance a s ní spojených společnostech, které jsou zapotřebí ke zhodnocení stavu banky, posouzení významných rizik a ke stanovení nezbytných nápravných opatření a dalších kroků, včetně posílení dohledu na dálku, a
 - sledování reakce banky na problémy zjištěné orgánem dohledu.
4. Dohled na dálku je využíván k:
 - pravidelnému posuzování a analýze finanční situace jednotlivých bank na základě hlášení o obezřetnosti podnikání, statistických výkazů a dalších potřebných informací včetně veřejně dostupných údajů;
 - sledování záležitostí vyžadujících pozornost, hodnocení vznikajících rizik a ke stanovení priorit a rozsahu další práce, a
 - stanovení priorit a rozsahu dohlídek na místě.
5. V závislosti na rizikovém profilu jednotlivých bank orgán dohledu udržuje dostatečně časté kontakty s představenstvem banky, jejími řediteli, jejím výborem pro audit a jejím

³⁰ To mohou být externí auditoři nebo jiné kvalifikované externí osoby, kteří mají potřebný mandát a podléhají adekvátním podmínkám mlčenlivosti.

³¹ Viz ZP 21.

vrcholovým i středním vedením (včetně vedoucích jednotlivých obchodních míst a kontrolních funkcí) tak, aby poznal a posoudil takové záležitosti jakými jsou např. strategie, struktura skupiny, správa a řízení banky, její výkonnost, kapitálová přiměřenost, likvidita, kvalita aktiv a systémy řízení rizik.

6. Při výkonu dohledu na místě i na dálku orgán dohledu průběžně posuzuje kvalitu představenstva a vedení banky.
7. Orgán dohledu posuzuje práci interního auditu banky a určuje, zda a v jakém rozsahu se může spolehnout na práci interních auditorů při zjišťování potenciálních rizikových oblastí.
8. Orgán dohledu sděluje bance závěry analýz z dohledu na místě i na dálku formou písemných zpráv nebo při diskuzích či setkáních s vedením banky.

Dodatečné kritérium

1. Orgán dohledu na pravidelných setkáních projednává s vrcholovým vedením a představenstvem banky výsledky dohlídek na místě a externího auditu. V případě potřeby se orgán dohledu musí sejít s jednotlivými členy představenstva, kteří nemají přímé řídicí pravomoci.

Princip 21: Výkaznictví pro bankovní dohled

Orgány dohledu musejí mít prostředky pro shromažďování, přezkoumávání a analýzu výkazů o obezřetnosti podnikání a statistických výkazů předkládaných bankami na individuálním i konsolidovaném základě, a také prostředky pro nezávislé ověření těchto hlášení prostřednictvím dohlídek na místě nebo spolupráce s externími odborníky.³²

Základní kritéria

1. Orgán dohledu je oprávněn vyžadovat³³, aby banky v pravidelných intervalech předkládaly informace o své finanční situaci, hospodaření a rizicích na individuálním i na konsolidovaném základě. Tyto výkazy poskytují informace o oblastech jako jsou rozvahová a podrozvahová aktiva a pasiva, hospodářský výsledek, kapitálová přiměřenost, likvidita, velké úvěrové angažovanosti, koncentrace aktiv (včetně členění podle ekonomického sektoru, teritoria a měny), kvalita aktiv, opravné položky na ztráty z úvěrů, transakce s osobami se zvláštním vztahem k bance, úrokové riziko a tržní riziko.
2. Orgán dohledu poskytuje pokyny, které jasně definují účetní standardy, které mají být použity při přípravě výkazů pro bankovní dohled. Tyto standardy vycházejí z účetních zásad a pravidel obecně uznávaných v mezinárodním měřítku.
3. Orgán dohledu vyžaduje, aby banky používaly konzistentní, realistická a obezřetná pravidla oceňování, a je-li to možné, braly v úvahu současnou hodnotu.
4. Orgán dohledu získává informace od bank a analyzuje je v takové periodicitě (např. měsíční, čtvrtletní a roční), která je v souladu s povahou vyžadovaných informací a s velikostí, aktivitami a rizikovým profilem jednotlivých bank.
5. Aby bylo možné smysluplně srovnávat banky a bankovní skupiny, získává orgán dohledu údaje od všech bank a všech relevantních subjektů, které spadají pod konsolidovaný dohled, na srovnatelném základě a ke stejným datům (stavy) a obdobím (toky).
6. Když se orgán dohledu domnívá, že takové informace jsou důležité pro finanční situaci banky či bankovní skupiny nebo pro hodnocení rizik banky či bankovní skupiny, je oprávněn vyžadovat a získávat veškeré relevantní informace od bank i od všech s nimi propojených společností, ať už jsou jejich aktivity jakékoliv. To zahrnuje i interní informace o řízení.
7. Pro podporu výkonu dohledu je orgán dohledu oprávněn mít plný přístup³⁴ k veškeré dokumentaci banky. Je-li toho zapotřebí, má orgán dohledu podobný přístup také k představenstvu, managementu a zaměstnancům banky.
8. Orgán dohledu má prostředky k vynucení plnění požadavku na včasné a přesné předkládání informací. Orgán dohledu stanoví, že za přesnost jemu předkládaných výkazů odpovídají

³² V kontextu tohoto principu se „výkazy o obezřetnosti podnikání a statistické výkazy“ považují za dokumenty, které jsou odlišné od statutárních účetních výkazů. Tento princip se týká prvně jmenovaných výkazů, zatímco účetních výkazů se týká princip č. 22.

³³ Viz CP 1 (3).

³⁴ Viz princip 1(4)

pracovníci zařazení na určitou, vhodně zvolenou úroveň vrcholového vedení banky, může uložit sankce za chybné vykazování a opakující se chyby a může také vyžadovat, aby nepřesné informace byly opraveny.

9. Orgán dohledu využívá zásady a postupy pro ověřování platnosti a úplnosti informací pro bankovní dohled. To zahrnuje program pravidelného ověřování výkazů pro bankovní dohled zaměstnanci orgánu dohledu nebo externími odborníky.³⁵
10. Jsou-li pověřeni prováděním úkolů bankovního dohledu externí odborníci³⁶, orgán dohledu jasně definuje a dokumentuje jejich úlohu a odpovědnost včetně rozsahu jejich práce, a sleduje kvalitu jejich práce. Externí odborníci mohou být využiti pro rutinní ověřování anebo k přezkoumání specifických aspektů operací bank.
11. Orgán dohledu vyžaduje, aby jej externí odborníci neprodleně upozornili na jakýkoliv závažný nedostatek zjištěný při jakékoli činnosti, kterou provádějí pro účely bankovního dohledu.

³⁵ To mohou být externí auditoři nebo jiné kvalifikované externí osoby, kteří mají potřebný mandát a podléhají adekvátním podmínkám mlčenlivosti.

³⁶ To mohou být externí auditoři nebo jiné kvalifikované externí osoby, kteří mají potřebný mandát a podléhají adekvátním podmínkám mlčenlivosti. Externí odborníci mohou provádět šetření, která využívá orgán dohledu, ale definitivní rozhodnutí o tom, zda výsledky takovýchto šetření jsou uspokojivé, musí zůstat v kompetenci orgánu dohledu.

Princip 22: Účetnictví a zveřejňování informací

Orgány dohledu se musí ujistit, že každá banka vede příslušné záznamy na náležitě úrovni a v souladu s všeobecně mezinárodně uznávanými účetními pravidly a postupy a že pravidelně zveřejňuje informace, které věrně odrážejí její finanční situaci a ziskovost.

(Referenční dokument: *Enhancing bank transparency, September 1998.*)

Základní kritéria

1. Orgán dohledu je oprávněn činit vedení a představenstvo banky odpovědnými za zajištění spolehlivosti systémů finančního účetnictví a jimi poskytovaných údajů.
2. Orgán dohledu je oprávněn činit vedení a představenstvo banky odpovědnými za to, že každoročně zveřejňované účetní závěrky jsou řádně externě ověřeny a že je k nim připojen výrok externího auditora.
3. Orgán dohledu vyžaduje, aby banky používaly konzistentní, realistická a obezřetná pravidla oceňování, a všude kde je to zapotřebí, braly v úvahu současnou hodnotu. Dále vyžaduje, aby banky vykazovaly zisk očištěný o příslušné opravné položky.
4. Zákony nebo předpisy stanoví rozsah externího auditu jednotlivých bank a standardy, které mají být při takovém auditu dodržovány. V odůvodněných případech může být tato pravomoc svěřena orgánu dohledu.
5. Směrnice orgánu dohledu nebo místní auditorské standardy stanoví, že audit musí zahrnovat oblasti jako úvěrové portfolio, opravné položky na ztráty z úvěrů, ohrožená aktiva, oceňování aktiv, obchodování a jiné transakce s cennými papíry, deriváty, sekuritizace aktiv a přiměřenost vnitřních kontrolních mechanismů v oblasti finančního výkaznictví.
6. Orgán dohledu je oprávněn odmítnout a zrušit jmenování externího auditora, o kterém se domnívá, že není dostatečně kvalifikovaný či nezávislý, nepodléhá uznávaným profesním standardům nebo tyto standardy nedodrжуje.
7. Orgán dohledu vyžaduje, aby banky sestavovaly ověřené roční závěrky na základě účetních zásad a pravidel, která jsou všeobecně mezinárodně uznávána a aby účetní závěrky byly ověřeny podle mezinárodně uznávaných auditorských standardů a mezinárodně uznávanými auditorskými postupy.
8. Právní předpisy nebo orgán dohledu³⁷ vyžadují, aby banky pravidelně zveřejňovaly informace, které podávají věrný obraz o skutečné finanční situaci banky. Aplikované požadavky by měly podporovat srovnatelnost, relevantnost, spolehlivost a včasnost zveřejňovaných informací.
9. Požadavky na zveřejňování informací zahrnují kvalitativní i kvantitativní informace o

³⁷ Pro účely tohoto základního kritéria, mohou být požadavky na zveřejňování informací uvedeny v účetních pravidlech, v požadavcích na přijetí cenného papíru k obchodování na burze. Takto formulované požadavky mohou nahradit požadavky stanovené orgánem dohledu nahradit anebo mohou být uplatňována souběžně s nimi.

finančním hospodaření banky, její finanční situaci, strategii a praxi řízení rizik, rizikových expozicích, transakcích s osobami se zvláštním vztahem k bance a účetních zásadách, jakož i o základních parametrech podnikání, řízení a správy banky. Rozsah, obsah a úroveň desagregace a podrobnosti poskytovaných informací by měly být v souladu s objemem a složitostí operací banky.

10. Právní předpisy nebo orgán dohledu zajišťují efektivní kontrolní a vynucovací mechanismy, pro dodržování standardů zveřejňování informací.
11. Orgán dohledu nebo jiné příslušné orgány zveřejňují souhrnné údaje o bankovní soustavě tak, aby posílily dodržování tržní disciplíny a povědomí veřejnosti o bankovním sektoru. Tyto údaje zahrnují agregátní údaje o rozvahových ukazatelích a statistické ukazatele, které odrážejí základní aspekty podnikání bank (struktura rozvahy, ukazatele kapitálové přiměřenosti, schopnost dosahovat zisku a rizikové profily).

Dodatečná kritéria

1. Orgán dohledu se pravidelně setkává s externími auditory a diskutuje s nimi o tématech společného zájmu ve vztahu k podnikání bank.
2. Bez ohledu na to, zda orgán dohledu využívá externí auditory pro výkon bankovního dohledu, jsou mu tito povinni hlásit závažné záležitosti, např. neplnění kritérií licence, porušení zákona o bankách či jiných zákonů nebo další záležitosti, o nichž se domnívají, že pravděpodobně budou závažné pro výkon bankovního dohledu. Právní předpisy zajišťují, že auditori, kteří podají takové hlášení v dobré víře, nemohou být hnáni k zodpovědnosti za porušení povinnosti mlčenlivosti.
3. Právní předpisy nebo orgán dohledu vyžadují, aby banky po určité době měnily své externí auditory (ať již společnosti nebo jednotlivce v rámci společnosti).
4. Orgán dohledu vyžaduje, aby banky měly stanoveny závazné zásady pro zveřejňování informací
5. Orgán dohledu má v nezbytných případech právo přístupu k pracovním dokumentaci externích auditorů.

Princip 23: Pravomoci orgánů dohledu v oblasti nápravných opatření

Orgány dohledu musejí mít k dispozici náležitou škálu nástrojů k zajištění včasných nápravných opatření. To zahrnuje pravomoc v odůvodněných případech odejmout bankovní licenci nebo doporučit její odnětí.

Referenční dokument: *Parallel-owned banking structures, January 2003.*

Základní kritéria

1. Jakmile orgán dohledu zjistí problémy, upozorní na ně vedení (nebo v případě potřeby představenstvo) banky a vyžaduje, aby byly včas řešeny. Jestliže orgán dohledu požaduje, aby banka provedla zásadní nápravná opatření, písemně o tom informuje představenstvo. Orgán dohledu vyžaduje, aby banka předkládala pravidelné písemné zprávy o realizaci nápravných opatření a kontroluje, zda jsou nápravná opatření uspokojivě provedena.
2. Orgán dohledu se účastní rozhodování o termínu a způsobu řádného vyřešení problémové situace banky (což může zahrnovat uzavření, pomoc při restrukturalizaci či fúzi se silnější institucí).
3. Orgán dohledu má k dispozici³⁸ odpovídající škálu nástrojů pro případ, že podle jeho názoru banka nedodrží právní předpisy, neplní jeho rozhodnutí, používá nebezpečné či nezdravé praktiky nebo pro případ, že jsou zájmy vkladatelů ohroženy jiným způsobem. Tyto nástroje zahrnují možnost požadovat, aby banka okamžitě zjednala nápravu, a ukládat sankce. Tato škála nástrojů je v praxi aplikována podle závažnosti situace.
4. Orgán dohledu disponuje širokou škálou možných opatření k řešení situací popsaných v základním kritériu č. 3 a určuje jasné omezitelné cíle nebo stanovuje kroky, které mají být provedeny. Ty mohou zahrnovat omezení současných aktivit banky, neudělení souhlasu s novými aktivitami či akvizicemi, omezení nebo pozastavení plateb akcionářům či odkupů akcií, omezení převodů aktiv, zákaz působení jednotlivých osob v bankovníctví, nahrazení či omezení pravomocí manažerů, členů představenstva nebo vlastníků s kontrolním vlivem, umožnění převzetí nebo fúze se zdravější institucí, zajištění přechodného řízení banky, odnětí bankovní licence nebo doporučení na odnětí bankovní licence.
5. Orgán dohledu je oprávněn přijmout opatření, pokud kapitálová přiměřenost banky klesne pod požadovanou minimální úroveň a snaží se zakročit včas, aby k poklesu pod minimální úroveň nedošlo. Bankovní dohled má k dispozici více možností řešení takových případů.
6. Orgán dohledu uplatňuje sankce nejen vůči bance, ale je-li to nezbytné, pak také vůči vedení a/nebo představenstvu či jejich jednotlivým členům.

³⁸ Viz ZP1(4).

Dodatečná kritéria

1. Právní předpisy zabraňují orgánu dohledu nepřiměřeně odkládat náležitá nápravná opatření.
2. V záležitostech, které by mohly narušit bezpečnost a stabilitu banky, je orgán dohledu oprávněn přijmout nápravná opatření včetně ochrany aktiv banky (tzv. ring-fencing) před využitím mateřskou společností, dceřinými společnostmi, paralelně vlastněnými bankovními strukturami a dalšími společnostmi se vztahem k bance.
3. Když orgán dohledu přijímá zákonem stanovená nápravná opatření vůči bance, zajistí, aby o jeho krocích byli zpraveni regulátoři souvisejících nebankovních finančních institucí a v případě potřeby své kroky s těmito regulátory koordinuje.

Princip 24: Dohled na konsolidovaném základě

Dohled nad bankovní skupinou na konsolidovaném základě, přiměřené sledování a podle potřeby i používání pravidel obezřetného podnikání na všechny aspekty globálního podnikání skupiny patří k základním prvkům bankovního dohledu.³⁹

(Referenční dokumenty: *Consolidated supervision of banks' international activities*, March 1979; *Principles for the supervision of banks' foreign establishments*, May 1983; *Minimum standards for the supervision of international banking groups and their cross-border establishments*, July 1992; and *The supervision of cross-border banking*, October 1996; *Home-host information sharing for effective Basel II implementation*, June 2006⁴⁰.)

Základní kritéria

1. Orgán dohledu je obeznámen s celkovou strukturou bankovních skupin a rozumí domácím i zahraničním aktivitám všech podstatných součástí těchto skupin.
2. Orgán dohledu je oprávněn sledovat domácí i mezinárodní činnosti bankovní skupiny. Je oprávněn vykonávat dohled nad zahraničními aktivitami bank, které jsou inkorporovány v jeho jurisdikci.
3. Orgán dohledu disponuje rámcem dohledu, jenž umožňuje vyhodnotit rizika, která mohou pro banku nebo bankovní skupinu představovat nebankovní aktivity, které provozují.
4. Orgán dohledu je oprávněn stanovit pravidla obezřetného podnikání na konsolidovaném základě pro celou bankovní skupinu. Orgán dohledu využívá své pravomoci stanovovat pravidla obezřetného podnikání na konsolidovaném základě pro oblasti jako kapitálová přiměřenost, velké angažovanosti, angažovanost vůči osobám se zvláštním vztahem k bance a úvěrové limity. Orgán dohledu shromažďuje konsolidované finanční údaje o každé bankovní skupině.
5. Orgán dohledu uzavřel dohody s dalšími příslušnými domácími i zahraničními orgány dohledu o získávání informací o finanční situaci a přiměřenosti řízení rizik a kontrolních mechanismů u různých subjektů, bankovní skupiny.
6. Orgán dohledu je oprávněn omezit škálu činností, které konsolidovaná skupina smí vykonávat, a míst, kde je smí vykonávat. Tuto pravomoc využívá k tomu, aby zajistil to, že nad činnostmi je vykonáván řádný dohled a aby nebyla ohrožena bezpečnost a stabilita banky.
7. Orgán dohledu ověřuje, zda vedení banky řádně dohlíží na její zahraniční aktivity včetně poboček, společných podniků a dceřiných společností. Orgán dohledu ověřuje i to, zda zásady a postupy banky zajišťují, aby místní management, jenž řídí zahraniční aktivity banky, měl ve

³⁹ Pro účely konsolidovaného dohledu podle principu č. 24 bankovní skupina zahrnuje banku a její pracoviště, dceřiné společnosti, pobočky i společné podniky doma i v zahraničí. I další subjekty jako např. mateřské společnosti a nebankovní (včetně nefinančních) společnosti začleněné do skupiny, mohou mít značný význam. Tento přístup k výkonu dohledu, při němž se berou do úvahy všechna rizika, která se týkají bankovní skupiny ať už jsou účetně vedena kdekoliv, je širší než účetní konsolidace.

⁴⁰ Při hodnocení souladu se Základními principy je poslední z referenčních dokumentů relevantní jen pro ty země, které implementovaly Basel II.

všech případech dostatečnou kvalifikaci a aby tyto aktivity řídil řádně, bezpečně a v souladu s požadavky stanovenými pravidly regulace a orgánem dohledu.

8. Orgán dohledu ověřuje, zda dozor ze strany vedení (mateřské banky, ústředí, případně holdingové společnosti) nad zahraničními aktivitami banky zahrnuje: (i) takové informace o zahraničních aktivitách, které jsou svým rozsahem a četností vhodné k řízení jejich celkového rizikového profilu a které jsou pravidelně ověřovány, (ii) adekvátní hodnocení souladu s vnitřními kontrolními mechanismy, a (iii) zajištění efektivního místního dozoru nad zahraničními aktivitami.

Pro účely konsolidovaného řízení rizik a dozoru by v hostitelských zemích nemělo mateřské bance nic bránit v přístupu ke všem důležitým informacím z jejich poboček a dceřiných společností. Přenos těchto informací je podmíněn tím, že mateřská banka se zaváže zachovat důvěrnost předložených údajů a zpřístupnit je pouze svému domovskému orgánu dohledu.

9. Domovský orgán dohledu je oprávněn vyžadovat uzavření zahraničních poboček banky nebo omezit jejich činnost, jestliže:

- zjistí, že dozor banky nebo dohled hostitelského orgánu bankovního dohledu je nedostatečný vzhledem k rizikům, která jsou s pracovištěm spojena, a/nebo
- nemůže získat přístup k informacím, jež jsou nezbytné pro výkon dohledu na konsolidovaném základě.

10. Orgán dohledu ověřuje, zda vedení (mateřské banky, ústředí, případně holdingové společnosti) vykonává zvláště intenzivně dozor nad zahraničními aktivitami banky, v případě že tyto zahraniční aktivity představují zvýšené riziko nebo jsou prováděny v právním režimu či pod režimem dohledu, jež se výrazně liší od režimů nastolených v domovské zemi banky.

Dodatečná kritéria

1. V zemích, které umožňují, aby podniky držely v bankovním sektoru majetkové účasti:

- orgán dohledu je oprávněn přezkoumat aktivity mateřských společností a jejich přidružených společností a tuto pravomoc v praxi využívá k ověření bezpečnosti a stability banky, a
- orgán dohledu je oprávněn stanovit a vynuocovat standardy odborné způsobilosti a důvěryhodnosti pro vlastníky a vrcholové vedení mateřských společností.

2. Domovský orgán bankovního dohledu vyhodnocuje kvalitu dohledu vykonávaného v zemích, kde banky, jež podléhají jeho dohledu, mají významnější aktivity.

3. Orgán dohledu pravidelně navštěvuje příslušná místa v zahraničí, přičemž četnost těchto návštěv je určena podle velikosti a rizikového profilu zahraniční aktivity. Při těchto návštěvách se orgán dohledu setkává s hostitelskými orgány dohledu. Orgán dohledu má zásady pro posouzení toho, zda potřebuje provést kontrolu zahraničních aktivit banky na

místě nebo zda si vyžádá doplňující výkazy, a má právo a zdroje, jež umožňují podniknout tyto kroky, jak a kdy uzná za vhodné.

Princip 25: Vztahy mezi domovským a hostitelským orgánem dohledu

Konsolidovaný dohled v mezinárodním měřítku vyžaduje spolupráci a výměnu informací⁴¹ mezi domovskými orgány dohledu a řadou dalších příslušných orgánů dohledu, zejména hostitelskými orgány bankovního dohledu. Orgány dohledu musí vyžadovat, aby místní aktivity zahraničních bank byly prováděny podle stejných standardů, jaké jsou vyžadovány od domácích institucí.

(Reference: *Principles for the supervision of banks' foreign establishments (Concordat)*, May 1983; *Information flows between Banking Supervisory Authorities*, April 1990; *Report on Cross-Border Banking Supervision*, June 1996; *Shell banks and booking offices*, January 2003; and *The high-level principles for the cross-border implementation of the New Accord*, August 2003; *Home-host information sharing for effective Basel II implementation*, June 2006.⁴²)

Základní kritéria

1. Informace vyměňované mezi domovskými a hostitelskými orgány dohledu by měly být přiměřené jejich úlohám a odpovědnostem.
2. Jestliže banky, nad nimiž orgán dohledu vykonává dohled, mají významné mezinárodní aktivity, orgán dohledu identifikuje všechny ostatní relevantní orgány dohledu a uzavře s nimi neformální či formální dohody (jako např. smlouvy o vzájemné spolupráci) o přiměřeném a přitom důvěrném sdílení informací o finančních podmínkách a výsledcích těchto aktivit v domovské či hostitelské zemi. Jestliže jsou uzavřeny oficiální dohody o spolupráci, měly být o jejich existenci informovány dotčené banky a bankovní skupiny.
3. Domovský orgán bankovního dohledu včas poskytuje hostitelským orgánům dohledu informace o:
 - celkovém rámci bankovního dohledu, pod který bankovní skupina spadá;
 - bance či bankovní skupině samé tak, aby umožnil přesný přehled o činnostech vykonávaných v hostitelské zemi;
 - specifických operacích v hostitelské zemi, a
 - je-li to možné a vhodné, o významných problémech v ústředí nebo jiné složce bankovní skupiny, jestliže je pravděpodobné, že tyto problémy zásadně ovlivní bezpečnost a stabilitu dceřiných společností a poboček v hostitelských zemích.

Ve většině případů bude zapotřebí pouze minimální úroveň informací o bance či bankovní skupině, ale celková četnost a rozsah informování se budou lišit podle toho, jaký mají aktivity banky nebo bankovní skupiny význam pro finanční sektor hostitelské země. V této souvislosti hostitelský orgán dohledu informuje domovský orgán dohledu o případech, kdy je místní aktivita banky nebo bankovní skupiny významná pro finanční sektor hostitelské země.

4. Hostitelský orgán dohledu včas poskytuje domovským orgánům dohledu informace o:

⁴¹ Výměny informací se týká ZP 1 (6), jenž slouží jako základ pro tento ZP.

⁴² Při hodnocení souladu se Základními principy je poslední z referenčních dokumentů relevantní jen pro ty země, které implementovaly Basel II.

- závažném nebo přetrvávajícím neplnění příslušných požadavků na obezřetné podnikání, např. kapitálové přiměřenosti nebo operačních limitů, aplikovaných na aktivity banky v hostitelské zemi;
- nepříznivém nebo potenciálně nepříznivém vývoji místních aktivit banky či bankovní skupiny regulované domovským orgánem dohledu;
- nepříznivém hodnocení kvalitativních aspektů aktivit banky, jako jsou např. řízení rizik a kontrolní mechanismy na pobočkách v hostitelské zemi, a
- jakémkoli závažném nápravném opatření, které přijal v souvislosti s aktivitami banky regulované domovským orgánem dohledu.

Ve většině případů bude zapotřebí pouze minimální úroveň informací o bance či bankovní skupině včetně celkového rámce bankovního dohledu, pod který spadá, ale celková četnost a rozsah informování se budou lišit podle toho, jaký mají aktivity v hostitelské zemi význam pro banku či bankovní skupinu a pro finanční sektor domovské země. V této souvislosti domovský orgán dohledu informuje hostitelský bankovní dohled o případech, kdy je aktivita banky nebo bankovní skupiny v hostitelské zemi významná pro banku nebo bankovní skupinu a pro finanční sektor domovské země.

5. Právní předpisy hostitelské země vyžadují, aby aktivity zahraničních bank podléhaly pokud jde o regulaci, dohled a vykazovací povinnosti požadavkům, která se podobají těm, které platí pro domácí banky.
6. Před vydáním licence se hostitelský bankovní dohled ujistí, že od domovského bankovního dohledu neobdržel žádnou námitku (případně že obdržel prohlášení domovského bankovního dohledu, že nemá námitek). Pro účely licenčního řízení i pro výkon dohledu nad bankovními aktivitami zahraniční banky ve své zemi hostitelský orgán dohledu posuzuje, zda domovský orgán dohledu provádí globální dohled na konsolidovaném základě.
7. Domovské orgány dohledu mají fyzický přístup do místních poboček a dceřiných společností bankovní skupiny tak, aby mohly vyhodnocovat bezpečnost a stabilitu skupiny a dodržování zásady „poznej svého klienta“. Domovské orgány dohledu by měly informovat hostitelské orgány dohledu o zamýšlených návštěvách místních poboček a dceřiných společností bankovních skupin.
8. Hostitelský orgán dohledu vykonává dohled nad bankami nevyvíjejícími žádnou činnost (shell banks)⁴³, jestliže tyto ještě existují, a nad pokladními místy, která nevyvíjejí reálnou obchodní činnost, a to v souladu s mezinárodně dohodnutými standardy.
9. Orgán dohledu, který podnikne následné kroky na základě informací získaných od jiného orgánu dohledu, s ním před jejich provedením v rámci možností tuto záležitost konzultuje.

⁴³ Referenční dokument: BCBS paper on shell banks, 2003, viz též poznámku k ZP3, PK 5.

Dodatečné kritérium

1. Je-li to nezbytné, domovský orgán dohledu vypracuje a dohodne s příslušnými hostitelskými orgány dohledu komunikační strategii. Rozsah a povaha této strategie by měly odpovídat rozsahu a složitosti mezinárodních aktivit banky či bankovní skupiny.